

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

50-ti metai • Sausis — January 13, 1965 • Nr.5

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

Čiurlionio Ansamblui 25 metai

RIO ŠVENČIA 400 METŲ SUKAKTĮ

JURGIS ŠATORIUS,
Dirvos spec. koresp.
Brazilijoje

Beveik kiekvienas kraštas šiame pasaulyje turi savitas nusi-stovėjusias tradicijas, kurių to krašto gyventojai prisilaiko at-šisveikindami su senaisiais ir su-tikdami naujųjų metų kodių, įžengiantį į žmonių gyvenimą. Visi, jauni ir seni, atsisveikina su senaisiais metais, dėdami mažesnes ar didesnes viltis pirmąjį gyvenimo valandą tepradėjusiam naujagimiui.

Šie metai "miestui gražuoliui" yra sukaktuviniai, todėl ir jų sutikimas buvo nepaprastai įspūdingas, primenantis Romos imperatorių pataikavimą išpaikintoms minijoms, kurios buvo įprate šaukti "panem et circensis" t.y. duonos ir žaidimų. Todėl šio miesto tėvai, duodami pakankamai žaidimų, taip pat ne-pamiršo pakelti visų miesto val-džiai priklausantių mokesčių 8%, išgaliojusius nuo 1965.1.1., aiš-ku tam, kad išbalansuoti "žaidi-mų" sąskaitą.

Kiek prisimenu, mano lankyto-se vietose praeityje senieji bū-davo palydimi švių ir feierver-kų salvėmis; šis ausis kurtinas triukšmas užsitiesdavo gerą va-landą, kol mėgėjai iššaudydavo po kelias apkalbas pistoleto ar ka-rabino švių. Čia gi, Rio de Ja-neiro, šaudyti tai šaudė, bet ne taip ilgai ir triukšmingai. Vieto-je šaudymo yra įprasta pusti į įvairaus pobūdžio ragus, skleidžiančius įvairių gamų garsus. Taigi, kai XII,31 vidurnaktį nuo-stabioji Avenida Atlantica bei Rio Branco, žinia ir kitos gatvės, bu-vo užpildytos įvairaus kalibro au-tomobilais, jūs galite suprasti koks "koncertas" vyko čia šią va-landą. Taip pat ir bažnyčios neat-silikimo nuo šio liūdnei - linksmo momento paminėjimo: jos visos išsiūsoję skambino visais turi-mais varpais. Gi aplink miestą išdėstytų fortų artilerijos bato-

(Nukelta į 2 psl.)

VEIKSNIŲ KONFERENCIJA

PRAEITĄ SAVAITGALĮ CHICAGOJE ĮVYK VEIKSNIŲ KONFERENCIJA, PASIBAIGUSI DEKLARUOJANČIU KOMUNIKATU IR LIETUVIŲ SPAUDOS ATSTOVŲ PRIĖMIMU. — TARPTAUTINĖS PADĖTIES ĮVERTINIMAS. — SUSITARIMAS DĖL LĖŠŲ RINKIMO IR NAU-DOJIMO.

Vytautas Meškauskas

Praeitą sekmadienį (Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdybos būstinė buvo sukviešti lietuvių spaudos atstovai, kuriems buvo išdalintas komunikatas, užvardintas LIETUVOS LAISVĖS STIPRINANT:

"1965 m. sausio mėn. 8 ir 9 dienomis Chicagoje įvyko pasitarimai, dalyvaujant: Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdybai, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Valdybos atstovams, Tautos Fondo Valdybos pirmininkui, JAV LB Centro valdybai ir Lietuvos Generaliniams Konsulams Chicagoje ir Toronte - Kanadoje.

Turėdami galvoje sovietinės agresijos tebetrukdomą Lietuvos suverenumo vykdymą ir paver-

gtyų lietuvių asmens teisių ir pa-grindinių laisvų paneigimą:

Žinodami Sovietų Sąjungos pla-ninę bei sistematingą politiką absorbuoti Lietuvą -- lygiai Estiją ir Latviją -- politiškai, ūkiškai ir kultūriškai įmonolitinę so-vietinę imperiją;

susirūpinę dabartinės tarptau-tinės padėties koegzistencine raida, bet,

drąsinami tautų apsisprendi-mo teisės praktiško vykdymo vis didesnio tautų skaičiaus atžvil-giu, kolonializmo apraiškų visuo-tinio naikinimo bei anticolonialistinių jėgų stiprėjimo, o taip pat Rusijos - Kinijos interesų prie-šiškumo bei tarptautinio komu-nizmo suskilimo, sutarėme viso-mis galimomis priemonėmis dar

labiau sustiprinti kovą dėl Lietu-vos nepriklausomybės ir laisvės atstatymo ir į tą kovą dar veik-liau įjungti visus patriotiškai nu-sistačiusius lietuvius.

Tam tikslui siekti:

Darnos ir vieningumo dvasia buvo svarstoma ir derinama at-skirų institucijų bei organizaci-jų Lietuvos laisvinimo veiklos programa; pasiskirstytas atski-rų uždavinių vykdymas; ryšium su okupanto 1965 m. suintensy-vinta propaganda, aptarti laisvųjų lietuvių uždaviniai ir jų tautinio budrumo stiprinimas; ieškota bū-dų ir priemonių laisvųjų lietuvių balsui į pavergtąją Lietuvą pa-gyventi bei suintensyvinti ir pa-vergtųjų lietuvių tikėjimui į Lie-tuvos nepriklausomybės grįžimą sutvirtinti; sutarti Lietuvos ne-priklausomybės atstatymo paskel-bimo -- Vasario 16-sios 47-jų metinių sukakties minėjimo šū-kiai. Ypač šiais metais tie mi-nėjimai turi būti visų laisvųjų lietuvių vieningumo, kovingumo ir nepalaužiamo ryžto demons-tracija.

Akivaizdoje besikeičiančių tarptautinių santykių ir Sovietų Sąjungos galimų laisvės ir ne-

priklausomybės nuolaidų sateli-tams, aptarti būdai ir priemonės Lietuvos laisvės kovos poveikiui padidinti ir laisvojo pasaulio an-tikolonialistinėms jėgoms prieš sovietinį kolonializmą pakreipti.

Turi būti suaktyvintas lėšų kō-va dėl Lietuvos laisvės telkimas. Vasario 16 minėjimo vajeus pini-gai turi būti siunčiami AL Tary-bai. Susitarta dėl jų paskirstymo ir sunaudojimo.

Šių metų pavasarį sutarta su-kviesti VLIK, ALT, PLB bei Lie-tuvos Diplomato konferenciją, kuri sutartų ir paskelbtų Lietu-vos laisvinimo tikslą ir uždavi-nių deklaraciją okupacijos 25 me-tų sukakties propagandai neutra-lizuoti.

Laisvieji lietuviai kviečiami vieningai telktis apie Lietuvos laisvinimo veiksmus ir Lietuvių Bendruomenės organus, padvigu-binti savo veiklumą ir duosnumą Lietuvos laisvės ir lietuvių reik-kalams".

Kaip matome, komunikatas, pasitenkina daugiau ar mažiau bendromis frazėmis, išreikšda-mas tam tikro optimizmo. Čia reikėtų pabrėžti, kad politinės emi-gracijos tikslas ir paskirtis yra galimybių ribose kovoti už savo krašto laisvę net ir tuo atveju, kai vilties ir nedaug. Reikia atsi-minti, kad politiniame gyvenime visada pasitaiko staigmenys, ku-rių įvykių raidą gali nukreipti į vieną ir kitą pusę. Dėl to kova už laisvę yra prasminga ir daugiau beviltiškoje būklėje negu komu-nikate atvaizduotoje.

O dėl to atvaizdavimo reikėtų pasakyti, kad vis daugiau ir dau-giau įsigalintis principas, kad kiekviena tauta turi būti laisva, be abejo veikia Lietuvos naudai, tačiau tragiška ir paradoksalu, kad paramos iš jauatgavusių lais-vę tautų šiuo tarputikėmis negali-ma. Čia veikia ne tik principas, kad sotas alkano neatjaučia, bet ir atskirų naujai nepriklausomybę atgavusių valstybių valdovų "re-ali" politika. O tas "realumo" su-pratimas juos skatina savo nau-dai šantažuoti abi šių laikų ga-lingiausias valstybes: JAV ir So-vietų Sąjungą. Gal geriausias ir naujausias pavyzdys yra Kipro sala, kurios valdovas arkivysku-

VIRŠUJE: Čiurlionio Ansamb-lis šiemet sausio 15 d. švenčia sidabrinę sukaktį. Ta proga ši penktadienį, sausio 15 d. 8 val. vak. Čiurlionio Ansamblio na-muose Clevelande įvyksta su-kaktuvinė akademija, o gegužės 9 d. koncertas Clevelando muzi-kos instituto salėje ir banketas. Nuotraukoje ansamblio nariai su vadovu Alfonsu Mikulskiu.

V. Pludžinskio nuotrauka

pas Makarios išnaudoja Sovietų Sąjungos grėsmę savo politinėm ambicijom patenkinti. Už tat keista, bet tiesa, kad naujom vals-tybėm reikalinga stipri Sovietų Sąjunga, nors faktiniai ji pati yra tautų kalėjimas. Sovietų Sąjungai atėmus balso teisę Jungtinių Tau-tų visuotinam susirinkime, ką pa-daryti dabar buvo proga, Afrikos ir Azijos valstybėm sumažėtų šantažo galimybės ir už tat jos to nenori. Jos nori savo naudai la-viruoti tarp dviejų galutinų. Ta proga neužmirškime, kad ir Nepriklausomoje Lietuvoje į So-vietų Sąjungą buvo židrima kaip į tam tikrą talkininką prieš kitų dviejų didesnių kaimynų -- Len-kijos ir Vokietijos aspiracijas.

(Nukelta į 2 psl.)

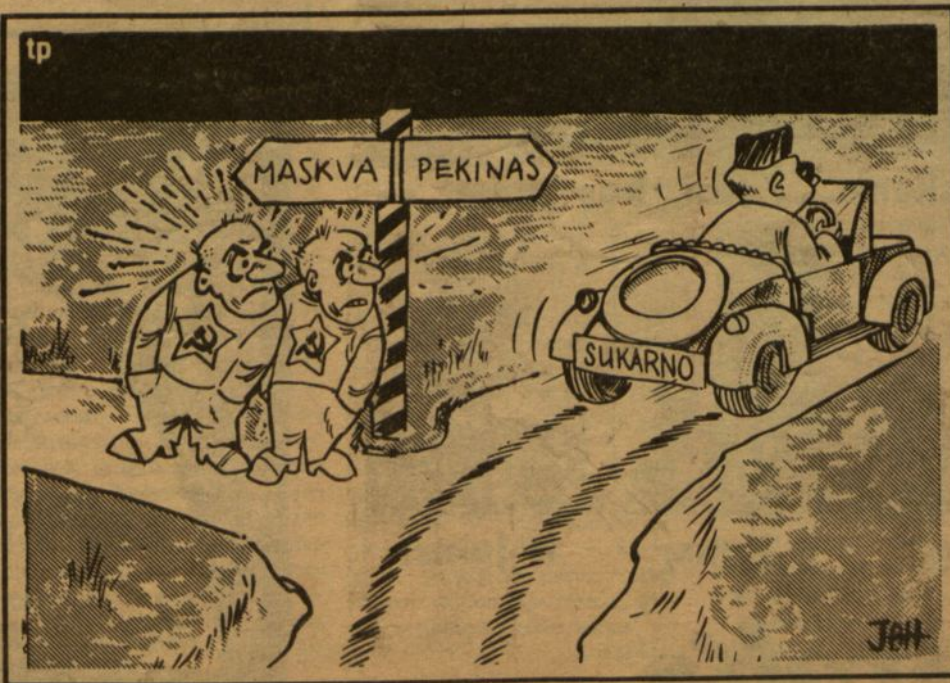
DU LIETUVIAI ŽUVO LĖKTUVO KATASTROFOJE

Inž. Arvydas Rimas ir Donatas Venckus praėjusį šeštadienį žuvo lėktuvo katastrofoje Californijoje.

Inž. A. Rimas ir Donatas Venc-kus buvo įstoje į San Carlos miesto skraidymo mokyklą. Katastrofa įvyko leidžiantis į San Carlos aerodromą.

Arvydo Rimo palaikai atvežti į Chicago ir pašarvoti Petkaus koplyčioje, 2553 W. 71 St. Arvy-do tėveliai, Kazys ir Agutė Ri-mai, gyvena Chicagoje.

Kapitonas Kazys Rimas nepri-klausomojoje Lietuvoje buvo vienas iš geriausių karo aviacijos lakūnų. Gal būtų, ir sūnus norėjo pasekti tėvo pėdomis, bet šis tra-giškas įvykis nutraukė jo gyveni-mo planą. Donatas Venckus gyve-no Kanadoje, kurį laiką studija-vęs Chicagoje, o paskutiniu metu mokėsi San Francisco universi-tete.

- Mes padovanojom automobilį, o štai kur jis važiuoja!...

RIO ŠVENČIA 400 METŲ SUKAKTĮ...

(Atkelta iš 1 psl.)

rijos ritmingai bumpsėjo su žio-go garsus primenančiais feierver-ky sproginiais. Taip pat ir mies-to gaisrininkai, atpalaidavę savo sirenų gerkles, priminė čiabu-viams, kad ir jie ne veltui gauna atlyginimą: visos sirenos staugė ligi užkimimo, primindamos pa-sibaisėtinas II-jo pasaulinio ka-ro dienas, kai "liberatoriai" ir "moskaitai", vieni naktį okliti die-ną, nešdavo mirtį ir sunaikini-mą... Čia gi tik būta džiugs-mingos valandos sutikimo!!!

Trumpai prieš 24-tą valandą išėjome pasivaikščioti Atlanto pa-kraščiu, kad pasižiūrėtus, kaip jūrų deivės garbintojai, čia po-puliariai žinomi kaip "makum-bistai", taip vadinamo lemaja kul-to išpažinėjai, palydi senuosius ir sutinka jaunąją deivę, atžygiuo-jančią į krantą ant švelniai besi-supančių Atlanto bangų keterų. Šie žmonės ją mato tamsoje ar-tėjančią pro uosto švyturį, esan-tį toli vandenynė...

Ištisu aštuonerių kilometrų ilgumo pajūriu su nutrūktais Urkoje, Leme bei Ipanemoje, šio keisto kulto išpažinėjai užside-gę žvakėles, visu šiuo pajūriu lūkuriuoja tos lemtingos valan-dos! Tai dalinai primena net Kau-no kapinės Vėlinių naktį... Tik čia tai jau didžiulis temperatū-ros skirtumas: ten toli Lietuvoje būdavo darganos, dažnai sniegas krisdavo, gi čia visi basnirčio-mis, vienmarškiniai braidžioja pajūriu kelnes pasiraite ir sijo-nus pasikėlę...

Žingsniuodami šalia ošiančio okeano apie gerus du kilometrus stebėjome šio gana keisto kulto atstovus, galvodami apie jų įsi-tikinimus, atvedusius juos net prie Atlanto kranto su baltų gla-dijolų buketais, valgio pintinė-

mis bei cigarečių ir cigarų dė-želėmis. Štai vaizdas, vyraujan-tis visu pajūriu: gal apie 5-tas metrų nuo vandens linijos sėdi grupė juodukų, dažnai baltųjų draugijoje, prieš save smėlyjeiš-sikasę nemažą duobelę, kurioje spinksi kelios uždegtos žvakelės. Šalimais šių žvakelių prie duo-belės pakraščio yra atremti vie-nas ar du litriniai buteliai alaus, bei kitoki gėrimai a la kašassa, kuri čia liaudies geriama. Čia taip pat galima pastebėti ir py-rago kepalukas bei kelios ciga-

retės. Aplink duobelę sėdi grupė žmonių akyrai stebinčių vande-nyno tamsą. Šalia jų puokštė gė-lių. Štai, dvi moterys atsistoja, drąsiai žingsniu žengia į Atlanto vandenį ir aukoja šiam "dievui" baltas gėles... Šitokios nekruvi-nos apeigos kartojasi visur, kur tik praeiname. Apie vidurnaktį žmonių masė dar labiau sutirš-tėja, nes ir gamta šiais metais mėlai bendradarbiauja su "tikin-čiaisiais" bei žiopsančiais, kurių tarpe ir aš dalyvauju. Didžiumoje tai turistai pramogauja, stebėda-

Priešais saulę...

Vyt, Maželio nuotrauka

mi šį reiškinį, kurį tur būt nie-kur kitur nebūtų galima pamatyti.

Visa minia su nekantrumu lau-čia 12 valandos. Šią valandą ar-mijos prožektoriai skrodžia lengvai apdengtą dangų, rašyda-mi jame magišką 400 skaičių, reiškiantį sukaktuvinį metų pra-džią. Gi Karo Aviacijos lėktuvai į prožektorių šviesas išmeta 5-kias tonas aluminijaus juostelių, kad nors jomis nublizgintų netip-jau žvilgančią karijokų ekono-mišką dalį.

Tačiau koki ekonomiškai sunku-mai neslėgtų šio krašto gyvento-jų, karijokai kaip ir visada, taip ir šiais metais, nenustojo savo pulkios nuotalkos: visos pasi-linksminimo vietos buvo perpildy-tos lyg bazaro metu, o tie, kurie nesutilpo prie staliukų, sutiko Naujuosius ant Avenida Prezi-dente Vargas, stebėdami pir-mąsias sambos šokių mokyklas, kurios sužibės savo pilnoje ka-rališkoje formoje per šių metų karnavalą. Ir kaip nenuieiti pa-sižiūrėti vidunakčio parado, kai pats guberantorius Carlos La-cerda, ieškąs populiarumo ma-sėse, priėmė šį paradą. Šie vaiz-dai dalinai priminė Times Squa-re New Yorke ar nepriklauso-mybės laikais Kauno Karo Muzie-jų, kai išklaušę Traviatos operą visi sugužėdavome šioje švento-vėje sutikti Naujuosius.

Naujų Metų sutikimą Brazili-joje neužmiršo nė popiežius Pau-lius VI: naudodamasis modernišk-a technika, jis įžiebė naujus pro-žektorius prie Kristaus Išgany-tojo monumentalinės statulos, esančios Corcovado kalne. Prieš 30 metų, kai šią statulą pašven-tė, senasias šviesas uždegė te-legrafo išradėjas italas Marconi.

Taigi, Rio de Janeiro, mies-tas gražuolis, pilna šia žodžio prasme, laukia ir jūsų mieli skai-tytojai. Ligi pasimatymo Rio.

• CLEVELANDIEČIAI gali išgyti naujai išleistų plokštelių Dirvoje. Nese-niai gauta siunta DAINA-VOS ansamblio, Toronto VARPO choro bei solisto IONO VAZNELIO įdainuo-tų dainų ir operų arijų plokštelės. Kaina — 5 dol. (Stereo — 6 dol.).

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVAI-RIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI IŠSIUNČIAMI PASTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Mieli tautiečiai!

Dėkite savo sutaupas į — SCHUYLER SAV-INGS and LOAN ASSOCIATION of Kearny, New Jersey. Tai vienintelė lietuvių taupymo ir skoli-nimo draugija New Jersey ir New Yorko valstijose

VEIKIA NUO 1924 METŲ.

Lengvomis sąlygomis duodamos paskolos (morgičiai) namams išgyti ar taisyti. Įvairios taupymo sąskaitos. Už sutaupas dividendai išmo-kami kas 3 mėnesiai. Indėliai apdrausti ligi \$10,000 federalinės valdžios įstaigos.

Mandagus ir greitas patarnavimas anglų ir lietuvių kalbomis. Ši draugija lietuvių finansinius reikalus tvarko jau 40 metų. Per tą laiką draugi-jos kapitalas išaugo ligi \$5,000,000.00, o rezervai ligi \$200,000.00.

Darbo valandos: pirmadieniais — ketvirta-dieniais nuo 9 iki 3 val. po pietų, penktadieniais nuo 9 val. iki 7 val. vak.

BANKO NAMAI:

24 Davis Ave., Kearney, N. J.
Telef.: WY 1-0001, WY 1-7260

Julius Paknis, Prezidentas

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

VEIKSNIŲ KONFERENCIJA

(Atkelta iš 1 psl.)

Vilčių teikia, aišku, ir kitas pa-minėtas komunikate reiškinys -- nevieningumas komunistų bloke, tačiau, iš kitos pusės, praktiškai komunistinės valstybės dažniau laikosi vieningai negu priešiška.

Esamoji situacija kelia ir klau-simų, kaip elgtis vienokiai ir ki-tokiai būklei susidarius. Konkre-čiai tai ir paklausė spaudos kon-ferencijoje V. A. Račkauskas, Ko-kios Lietuvos VLIKas nori: 1926 ar 1939 m.m.? Ar galima būtų sutikti su Lietuvos nepriklauso-mybe, tačiau komunistiniame re-žime? Ar galima būtų sutikti su Lietuvos dalyvavimu kokioje nors Rusijos konfederacijoje, jei ten nebūtų komunistinio režimo? Dr. P. Grigaitis pasiteiravo, ko-kios pozicijos Vlikas nori laikyti vadindamos Trečios Jėgos iš-klime, esą iki šiol buvo aiškūs du frontai -- JAV ir Sovietų Są-jungos, dabar kalbama apie vadi-namą Trečiąją Jėgą?

Į tuos ir panašius paklausimus naujasis VLIKo pirmininkas Vac-lovas Sidzikauskas atsakė, kad at-tinkamoje būklėje pati tauta tė-vynėje turėtų pasisakyti, kokios santvarkos ir sąryšio su kaimy-nais esamose galimybės ji norė-tų. Šiuo metu laisvinimo veiksmų pastangos turėtų būti sukoncen-truotos į vieną tikslą: laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai. O kalbant apie dalyvavimą kokiam nors bloke, VLIKas, bent tol, kol jis yra jo pirmininkas, palieka aiškiai proamerikoniškoje pu-sėje.

Vienas iš opiausių kasdienių reikalų yra lėšų rinkimas lais-vinimo veiksmų akcijai. Iš Tau-tos Fondo pirmininko prelato Jo-no Balkūno pranešimo aiškėja, kad transliacijos per Romos ir Madrido radijas bei Eltos biule-tenio 6 kalbom leidimas kainuo-ja apie 15,000 dol- į pusmetį. Atrodo, kad prelatas norėtų su-organizuoti tos veiklos rėmėjus, kurie (3,000 asmenų) per metus paaukodami po 10 dol. sudarytų ge-rą nugarkaulį visai veiklai finan-suoti. Tačiau praktiškai ta kryp-timi, atrodo, kol kas nieko nepa-daryta ir VLIKo veiklos finansavimas ir toliau palieka ALT naštą. Tarybai tačiau suteiktas mo-nopolis rinkti aukas per Vasario 16 d. minėjimus, kurie iki šiol buvo didžiausiu pajamų šaltiniu.

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

Ugnimi virinto skonis... štai, kas jame —

ir jums,

ir jums,

ir jums,

ir jums.

Stroh's

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusė metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

AUKŠTAI IŠKELTA TAUTINĖS KULTŪROS VĖLIAVA

(LTM Čiurlionio Ansamblio sukakties proga)

Clevelande įsikūręs, plačią savo darbo vagą išvaręs Čiurlionio Ansamblis švenčia 25 metų gyvavimo sukaktį. Be abejo, didžiai vertintini visi Lietuviškos dainos puoselėtojai, ypatingai choro darbui pasižventę. Lietuviškos dainos garsai, blogais ar gerais laikais, niekad nebuvo nutilę. Chorois mes galime džiaugtis ir didžiulius. Jų yra labai aukšto muzikinės kultūros lygio, yra jų mėgėjiško lygio, o kas labiausia džiugina, kad lietuviška daina ir muzika gražiai ugdoma ir mūsų lituanistinėse mokyklose.

Bet -- Čiurlionio Ansamblis nėra eilinis choras. Lietuvoje įsikūręs, tremties ir karo audrų draskomas, įsikūrimo sąlygų mėtomas, lyg stebuklingos rankos vedamas, jis vėl ir vėl susilieja į darnų vienetą, vėl, lyg tas gyvsidabrio lašelės, susijungia ir žėri lietuviškumo spinduliais, kad ir svetimoje padangėje.

Kad tai neeilinis choras, liudija jo gražiai įvertinti pasirodymai tarptautiniuose festivaluose Vokietijoje (viename su Paryžiaus simfoniniu orkestru). Vien 5 metų laikotarpyje koncertais aplankyta per 150 miestų Vokietijoje, duodant 297 pasaulinės ir 122 religinės muzikos koncertų.

Atvykus Amerikon, tik ką Ansamblio nariams spėjus apšilti kofas ir jas įkelti į fabrikus kasdieninei duonai užsidirbti, netrukus pasirodoma Carnegie Hall New Yorke, Chicagoje, Washingtone. Tarptautiniuose festivaluose vėl laimimos pirmosios vietos.

Čiurlionio Ansamblio programos yra užrekorduotos ir naudojamos Stuttgarto, Muencheno, Hamburgo radiofonų ir Vienos Mokslo Akademijos.

Ne veltui gi Čiurlionio Ansamblis buvo pakviestas reprezentuoti lietuvišką dainą viename iš didžiausių Margučio koncertų Chicagoje. O Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos suruoštoji didžiulė Lietuvių Diena Washingtone taip pat ne neieško geresnės lietuvių kultūros reprezentacijos, kaip tos pačios Ansamblio dainos.

Tai tik keli ryškūs Ansamblio veiklos duomenys. Tų ir eilės kitų vertybių minėti duomenų kupina Ansamblio istorija. Kaip tik šiuo momentu pagalvojau, ar visa tai žinoma ir jauniesiems Čiurlionio Ansamblio nariams. Ar jie yra įsisąmoninę ir jaučia atsakomybę ir įsipareigojimą, kuriems uždeda Čiurlionio Ansamblio vardas, ir jo garsas pasaulyje. Turbūt žino ir jaučia, bent intuityviai. Argi jie tokiu pat entuziazmu ir tokiu pat pasižventimu jungtųsi į tą gražų, bet kartu ir ne lengvą darbą, kurį slepia lietuviškosios kultūros reprezentacinė atsakomybė.

Nepaprastas tas mūsų Ansamblis, nepaprasta ir jam reikiama mūsų visuomenės meilė ir pagarba jam. Nepaprastas tai vienetas, nes, kaip minėjau, tai ne eilinis choras, bet iškilus mūsų kultūrinį laimėjimų reprezentantas. Tai ne vien choras, tai yra organizacija, daug prisidėjusi ir dar daug žadanti Lietuvos vardo, jos kultūros, lietuvių tautos gyvastingumo reprezentavime.

Ši gražios sukakties susilaukusi organizacija, savyje nešiojanti ne vien lietuviškos dainos kėlimo ir populiarinimo tikslus, svarbi dar kaip lietuviybės tvirtovė mūsų jaunimui. Kaip malonu išgirsti choro balsais dar nepribrendusius jaunuolius kalbant, kad sekantis jų lietuviškai organizacijai priklausymo etapas vėsias Čiurlionio Ansamblio, žinoma, su sąlyga, "jei maestro priims".

O kas gi tas maestro? Tai visiems žinomas ir populiarus muzikas ir visuomenininkas (PLB vicepirmininkas) Alfonsas Mikulskis, neatjungiamai muzikinio ir visuomeninio gyvenimo kelyje lydimas gyvenimo draugės, kanklininkų vadovės, Onos Mikulskienės.

Tai Ansamblio meno vadovas. Bent oficialiai. Tikrumoje tai Ansamblio siela, išvedusi ir nepalstamai tebevedanti Ansamblio sunkaus darbo, bet už tai pasigėrėtinais ir pasididžiavimo vertais laimėjimų keliais.

Čiurlionio Ansamblis visur ir visada buvo sutiktas ir lydimas šilčiausių lietuviškos širdies jausmų. Sukakties proga šie kluks žodžiai tebūnie priminimu lietuvių visuomenei, kad Ansamblio ir jo vadovų darbas dirbamas ne savo pramogai. Tai sunkiai įkainuojamas, dar sunkiau žodžiais įvertinamas darbas, kuriame glūdi tyras ir be išskaičiavimo pasižventimas lietuviškos kultūros ir Lietuvos populiarinimo tikslui.

Reikšminga sukaktis tebūnie dar didesni, dar šiltesniu Ansamblio ir visuomenės ryšio ataudu, skatinančiu ne tik Ansamblio narius, bet ir visus lietuvius tuo pasigėrėtinu pavyzdžiu eiti Lietuvos keliu.

(J.Č.)

VIRŠUJE: Taip atrodė Čiurlionio Ansamblis 1952 metais Clevelande. Daugelis jo narių šandien nebedainuoja ir yra pakeisti jaunąja karta.

JUGOSLAVIJOS KOMUNISTAI REALIAU ŽIŪRI Į ŪKINĮ GYVENIMĄ

V. ALSEIKA, Vokietija

Gruodžio 7 - 13 d.d. Belgrade įvykęs aštuntasis Komunistų Lygos (Sąjungos) kongresas pirmoje eilėje turėjęs svarstyti ūkinius klausimus. Jam įvykus paaiškėjo, kad pats kongresas nepasižymėjo jokiais išimtinio pobūdžio nutarimais, tačiau jis visvien pasižymėjo kai kuriais skirtingais bruožais.

Jugoslavijos gyvenimo stebėtojai pripažino, kad kongrese buvo laisvai diskutuoti net neigiamieji Jugoslavijos gyvenimo bruožai, kas ypatingai erzino ten buvusios sovietų delegacijos narius.

Jei trumpai pažvelgti į Belgrade buvusį kongresą, galima sakyti, kad žymiai daugiau reikšmės turėjo pirmieji trys pokalbiniai suvažiavimai -- penktasis 1948 m. liepos m., šeštasis 1952 m. lapkričio m. ir septintasis -- 1958 m. balandžio m. Aišku, ko-

mininko atsakymas skambėjo: "negalime kiekvienais metais apskinti aukomis mūsų visuomenės. Tačiau tą mintį visiškai palaidoti taip pat nevertėtų".

Nėra kalbos, kad rinkliavos vargina mūsų visuomenę. Jų išvengimui dabartinis PLB pirm. J. J. Bachanas New Yorke seime turėjo gerą planą, deja, išklautą be jokio dėmesio, pritarimo. Tačiau iš kitos pusės negalima sakyti, kad kiekvienas atsisaukimas palieka tik tyruose balsu šaukiančio. Tokiu geru įrodymu gali būti Australijos išvykos parėmimas, nors pravestas su nemažais minusais.

Ad hoc. Rengiant ateityje panašią išvyką, siūlyčiau nesitenkinti vien tik viena gyvenimo puse -- sportine. Lietuviškų ryšių palaikymui, reikalingi ne partizaniniai mūšiai, bet gerai apgalvotas puolimas visų mūsų gyvenimo frontu -- meninėm įėjom (aktoriai, solistai), politinėm (paskaitininkas - kalbėtojas) ir religinėm.

Toks žygis turėtų daugiau kultūrinį antspalvį. Tad neužgaunant įvairių veiksmų, iniciatyvos imtis siūlyčiau PLB valdybą, nes kaip minėjau, be sportinės pusės, prisidėtų ir kitos, neatskiriamos mūsų išveivijos gyvenimo dalys. Šiandien, kada keliauja atskirai sportininkai, vėl savo keliu solistai Stempūženė, Bičienė, Baras, akt. Žukauskas ir kt. gauname tik mišrainę. Tuo tarpu visai kitas įspūdis ir visai kitos pasekmės būtų, jeigu lietuviškam darbui, lietuviškų ryšių palaikymui, įjungtume ir kt. mūsų tautos ambasadorius.

Tokio plano paruošimas nėra sunkus. Susėdus už stalo PLB valdybai, JAV ir Kanados LB valdyboms, VLIK'ui, FASK-tui ir kt. vadovaujantiems veiksmams, darbas nuo pirmos dienos pajudėtų geresne linkme.

K. Baronas

dėl pirmoje eilėje užsienis ir Vakarai domėjosi tais kongresais -- juose vyravo antisovietiniai žinai, tuo tarpu 1964 m. gruodžio mėn. suvažiavime, pirmą kartą nebebuvo galima įžūrėti prieš Maskvą nukreiptų nuotakių. Žinoma, prieškinietiškos nuotakos jau nebegalėjo kelti tokių dmesų, koks kildavo praeityje, kai tik buvo paliečiama santykiai su Sovietų Sąjunga ar su Kremlium.

Jau vien dėl to aštuntasis partijos kongresas daugiau domėjosi vietos klausimais ir siekta rasti tinkamus sprendimus tose srityse, kur susidurta su įvairaus pobūdžio negalavimais. Pagaliau, po 1948 m. niekas Jugoslavijai nebegresia. Priešingai, Vakarai su JAV priešaky ir Rytais, Sovietų S-gos vadovaujami, savo tarpe tebesivaržo, skubėdami su pagalba prezidentui Titui ir jo atstovaujamam komunizmui. Jeigu ieškoma kokio nors pavyzdžio, tai jį greičiau įžiūrėtume pačioje Jugoslavijos komunistų partijoje. Joje esama nemaža silpnų vietų ir kaip tik buvusio kongreso vienas uždavinių buvo tuos sunkumus aiškinti bei ieškoti receptų jiems nugalėti.

Vakary žurnalistas, suprantama, daugiausia domėjosi jugoslavų laikysena ryšium su tarptautinio komunizmo raida. Juk žinoma, kad Tito su jo partija buvo pirmieji pasižalinę iš sovietinio bloko, jie vėliau griebėsi kai kurių naujų, praktiškų priemonių, jie parodė drąsos kaip pritaikę marksistinio - leninistinio mokslo aiškinimus. Niekas neabejoja, kad Jugoslavijai pavyko išspręsti kai kuriuos klausimus, tačiau ir jie patys neslepia, kad dar esama labai daug neišspręstų problemų. Pačioje Jugoslavijoje pastebimi skilimo reiškiniai nacionalinėje ir ideologinėje srityje. Suskilę tarpusavyje jugoslavų komunistai. Jie, iš paviršiaus stebint, remia komunistinį režimą, tačiau neranda priemonių ar abejoja, kuriais būdais ta režimą išlaikyti. Tad nestebina tai, kad buvusiam kongrese susirinkę komunistai (šiuo metu partijos narių skaičius siekia kiek daugiau kaip vieną milijoną, tarnautojai su valdininkais sudaro net 39%, o darbininkai -- vos 36%) visai nuosirdžiai bei atvirai pasisakė už didesnę demokratizaciją ir laisvę ūkyje ir tuo pačiu pareikalavo "stiprios rankos" politiko pačioje partijoje.

Jugoslavijos komunistai jau eilę metų didžiulius įvairius darbininkų savivalda. Tai jugoslavus įsmukdė į konfliktą su marksizmo ir leninizmo mokslo dėsniais. Tad Jugoslavijos partija nuolat deda pastangas gyventojus tikinti, kad partijos ideologija nesanti pažėsta, kad partija ir toliau atstovaujanti vairuojantį valdmenį ir kad tauta tai turinti pripažinti.

Ar kongrese pavyko sėkmingai išspręsti visus skilimą liu-

dijančius klausimus? Vargiai. Štai, toks centralizmo klausimas, kurį karštai gynė Tito vadovuotojas Aleksandras Rankovič. Jo atstovaujama grupė aiškiai laimėjo, nes kongreso buvo pripažinta -- centralizmas sudaro partijos vieningumo pagrindą. Kita grupė -- kroatų vado Vladimiro Bakarič vadovaujami liberalai, laimėjo su jų paskelbta teze, kad darbininkų savivalda sudaranti "neatšaukiama gyvenimo bazę" ir kad laisvesnės rinkos sąlygos sudarančios vienintelę galimybę išspręsti pasireiškančius ūkio sunkumus.

Vakaruose dabar keliamas klausimas: ar ateityje daugiau įsigalės centralistai ar liberalai? Centralistai tebesilaiko valdžioje daugiausia dėl Jugoslavijoje opaus tautybių klausimo. Jie įsitikinę turį didelę mažiau išvystytą krašto sričių, kaip Makedonijos ir Juodkalnijos (Montenegro) parąmą. Iš kongrese išrinkto naujojo vykd. komiteto 19 narių mažumai 12 asmenų priklauso tų centralistų srovei. Tuo tarpu partijos liberalų grupei priklauso 7 nariai: keturi kroatai, drauge ir su Tito ir trys slovenai. Kiek būtų pajėgi centralistų grupė, Jugoslavijoje ir toliau bus jaučiamas polinkis didesnei decentralizacijos kryptimi. Tai pastebima daugiausia Slovenijos ir Kroatijos respublikose, toliausiai pažengusiose krašto srityse.

Rankovičiaus grupė įsitikinusi, kad siekiant pažaboti nacionalizmo, šovinizmo ar vad. vietininkiškumo reiškinius, tenka griebtis "stiprios rankos" politikos. Tuo tarpu liberalizmo šalininkai dabar teigia, kad tolimesnis liberalizacijos ir demokratizacijos vyksmas galėsias sustiprinti pačios partijos galią.

Belgrade įvykęs kongresas išryškino, kad kol bus dar gyvas prezidentas Tito, tol stebėsime dviejų srovių varžybą ir vienos ar kitos pusės laikinus laimėjimus. Tuo tarpu į partijos eiles įsijungs vis daugiau jaunų komunistų, jie daugiau įsilies ir į valdžios aparatą, o tai reikš, kad daugiau laimės liberalinė linija, nes jaunimo tarpe kaip tik daugiau liberalizmo šalininkų.

Numatomi pakitimai ir ūkio gyvenime -- dinaro vertės pakėlimas, bankų bei kreditų sistemos pakeitimai, darbininkų atlyginimų pakėlimas ir mokesčių sumažinimai -- tai tik kelios priemonės, kurios Tito nuomone, galės liudyti, ar Belgrade buvęs suvažiavimas turėjęs didesnės reikšmės. Netenka abejojti, kad jugoslavų komunistai parodė daugiau realios nuovokos, negu jų draugai kituose komunistinio režimo kraštuose. Tačiau tik laikas, maždaug ateinantieji dveji ar treji metai, tegalės įtikinti, ar jugoslavų realizmas padės jiems išspręsti visus federalinio krašto sunkumus.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimties. atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiu įteikti data: 1965 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1965 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti ir ką rekomenduoti spausdinti.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

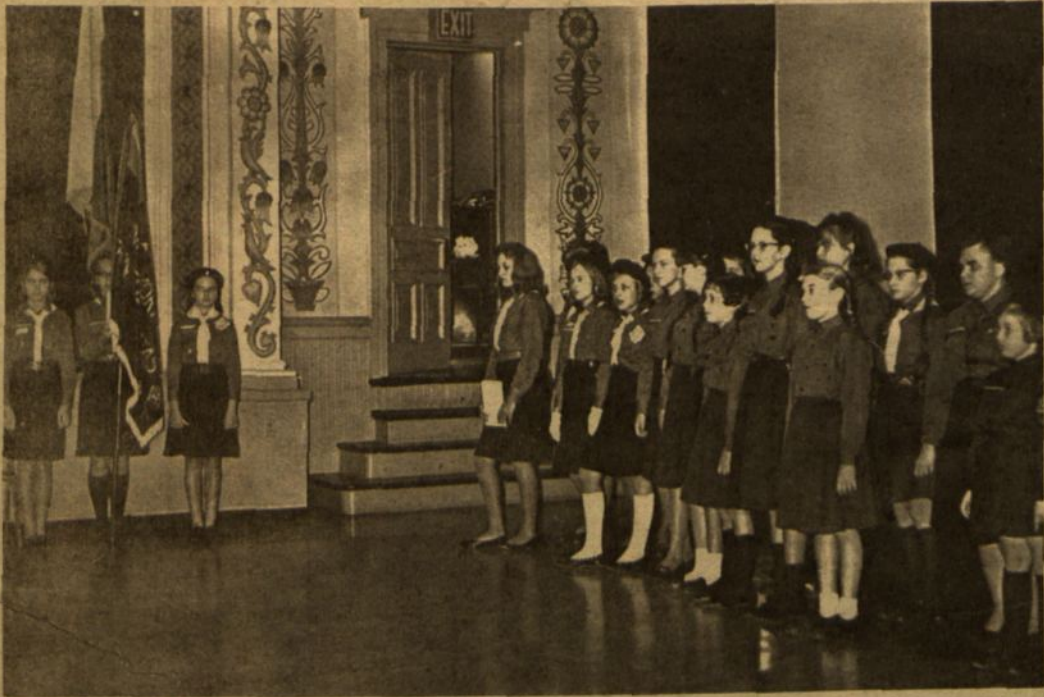
LIETUVIŠKIEJI RYŠIAI

Šio laikraščio puslapiuose tilpo platūs Argentinos ir Brazilijos bendradarbių reportažai apie tenykštį lietuvių gyvenimą. Be abejo, daugumas skaitytojų padarė vieną išvadą -- kad Pietų Amerikos lietuviams reikalinga reali parama ir sustiprinimas jų tautiniai - kultūrinio gyvenimo.

Nekelsiu į padanges sportininkų (ir čia pasitaiko dūmų), tačiau iki šiol, tik jie įstengė pa-

siekti Australijos ir Pietų Amerikos kraštus, sujunginti priaugusią kartą ir gal ne vieną jų grąžinti į mūsų tautos kamieną. Tačiau šios išvykos nuėjo jau į istorijos lapus. Tad ir žengiant pirmaisiais 1965-ųjų metų žingsniais, reikia rimtai pažvelgti į juos, padaryti planus ar net reformas mūsų reprezentaciniam gyvenime, siekiant stiprių ryšių su kitur gyvenančiais lietuviams.

Praeitais metais, po laimėtų rungtynių prieš Kanados rinktinę Toronte, padariau pasikalbėjimą Montrealio Nepriklausomai Lietuvai su FASK-to pirm. J. Nasvyčiu. Tarp kitų, buvau pastatęs tokią klausimą: "ar numatoma vėl surengti panašią išvyką į Europą ar pietinę Ameriką su mūsų krepšinio rinktinę?" FASK-to pir-

New Yorko lietuvišės skautės sueigos metu Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne.
R. Kisieliaus nuotrauka

NEW YORKO LIETUVIŲ "VERŽIMASIS Į RYTUS"

Iš Karalių į Karalienių grafijų...

Kai prieš septyniolika metų atplaukėm New Yorkan, — pamanykit tik, jau septyniolika! — radom lietuvių čia susitelkusius daugiausia "Vilijampolėj". Čia dvi lietuvių bažnyčios, Ginkaus "saldinių palocius" — popamaldinių ir vakarinių susiėjimų vieta, čia Balfas, Vienybė, Amerika (prieš susijungimą su darbininku ėjęs savaitraštis), truputį "paraudusių" nusiteikimų ir nublukusių sienų Piliečių klubas, dar labiau nublukęs, bet Lietuvos atgimimo ir nepriklausomybės atkūrimo laikų romantiką išsaugojęs Tautininkų klubas, o tarp jų —

Lituanikos aikštelė, kurioje buvo rengiamasi statyti paminklą Dariui ir Girėnui, na, ir kiek atokiau populiari, bet melancholiškai "memento mori" primenanti Garšvos institucija bei pora kitų lietuvių laikomų laidotuvių įstaigų.

Lietuvių šioj apylinkėj buvo gana apstu, nors vyraujanti gyventojų kalba, šalia angliškos, girdėdavosi daugiausia žydų, kurių ir krautuvėlės ir gyvenimo būdas tose tik vėjo šluojamose ir lietaus teplaunamos gatvėse stipriai priminė Kauno Vilijampolę. Ir kiti du panašumai siūlė šią Brooklyno dalį vadinti Vi-

lijampole. Kaip Kaune iš senamiesčio, kupino daugiausia žydų laikomomis smulkiosiomis krautuvėlėmis, būdavo pereini per Neries tiltą ir patenki į Vilijampolę, taip ir čia iš pagrindinės New Yorko dalies — Manhattano, per senamiesčišką Delancey žydų smulkiosios prekybos centrą, pervažiuojį Rytinės (East River) tiltą ir patenki į Williamsburgą, kurio ir pavadinimas juk gi, visai tikslus — pusiau angliškas, pusiau vokiškas — Vilijampolės atitikmuo.

Amerika čia neatrodė labai amerikiška. Čia ji vietomis rodė net skurdėsnę, labiau apšėpusi, negu anapus Atlanto, prie Baltijos likusi Lietuva. Net atsidūręs čia tiesiai iš Paryžiaus Lotynų kvartalo palėpių, kuriose tada tebesiautė praūžusio karo nepritekliai, šioj Vilijampolėj negalėjai nepasigesti apstulbinančio skirtumo, turinčio kaip nors liudyti, jog esi patekęs į visokiais pertekliais sklindančią šalį. Tik butuose, nors dažniausia ir amžinoj prieblandoj skendinčiuose, galėjai pajusti, kad mūsų tautiečiai, neskaitant šiek tiek išimčių, į tą ar kitą pusę, čia gyvena, jei ir ne prabangoj, tai nė ne skurde.

Naujieji atvykėliai, nuleidę inkarą New Yorke, kurie nekeliaivo kur toliau, daugumas prisiglaudė irgi šioj New Yorko-Brooklyno Vilijampolėj ar jos kaimynystėj.

Bet saulė ir čia teka rytuose. Buvo šiek tiek tautiečių ir toliau į rytus nuo šios Vilijampolės įsikūrusių. Lankydamės ten, ir buvo patrauklu: ten erdviau, šviesiau, švariau, daugiau geresnio oro... Ten ir administracinė teritorijos sritis jau kita. Brooklyno administracinis vardas — Kings county, senoviškai suprantant, — Karalių grafija, arba moderniai, —

Karalių apskritis. O ten, į rytus, jau Karalienių — Queens county.

Ten, Richmond Hill vardu vadinamoj apylinkėj (sakysim, Turtuolių Kalvoj!) jau buvo apsigyvenę ir Abraičiai — gimę amerikiečiai ir nauji ateiviai tuose pačiuose asmenyse. Tik jie čia atsirado jau 1940 metais. Kai apie 1950-tuosius ėmė plaukti būriai jų draugų bei pažįstamų iš Lietuvos, keliolika šeimų naujų atvykėlių išdrįso iš karto ar neilgai trukę apsigyventi toj ar kaimyninėj Woodhaven (sakysim, Miško Užuoventoj) apylinkėje, arba ir dar toliau į rytus. Taip tenai susidarė naujųjų ateivių lietuvių kolonijėlė, netrukus savųjų tarpe įgijusi "Abraitynės" vardą... Čia net naujas A. L. Tautinės Sąjungos skyrius įsisteigė, kurį pirmajame skyriuje likusieji, lyg draugiškai paerzindami, lyg truputį pavydėdami, pakrikštijo "bajorų" skyrium. Ir ne veltui: iš tų "bajorų" štai jau ketvirtai metai ir visos sąjungos valdžia.

Praėjo keletas metų po to lietuvių naujokyno užuomazgos, ir Vilijampolėj bei kitose Brooklyno vietose lietuvių prakuto ir subruzd keltis iš "traukinių" (į traukinio vagonus panašių butų): subruzd "emigruoti" iš Brooklyno, pirkti namus. Ši "emigracija", kaip ir iš Europos, irgi vyko ne kompaktiškai. Patraukė tautiečiai iš Brooklyno beveik visi į Rytus, bet išsibartė plačiai po visą "Karalienių grafiją" ir net už jos. Tačiau tirščiausiai nutūpė tose pačiose Richmond Hill ir Woodhaven apylinkėse, arba bent kaimyniniame rytiniame Brooklyno pakraštyje, kur aplinka iš esmės maždaug tokia pati, kaip ir buvusiame "Abraitynėje". Buvusiam, nes Abraičiai jo ir daugumos naujų "parapijiečių" nei besusikaičiuoja, nei bepajūsta. Užtat dabar, kai tautiečių persikilnojimas į ten jau kaip ir baigiasi, Abrai-

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UZRAŠAI ***

UŽKLIŪVA IR DAR VIENAS V. Alanto paskaitoj pavartotas žodis. Jis liečia labai nesvarbią smulkmeną, betgi ir iš jo galėtų kaikam susidaryti įspūdis Smetoną buvus ar šykštuolį, ar apsilaidėlį. Tai ta "gutaperčinė" apykaklė...

Tiesa, kad A. Smetona nebuvo puošėiva ir savo išore atrodė esąs konservatyvaus skonio. Bet, būdamas ar nebūdamas prezidentas, rengėsi jis, jei ir ne ištaigingai, tai visada oriai. Orumas tuomet jau buvo mažiau bepuselėjama dorybė, negu šimtmečio sąvartos, Smetonos jaunystės laikais. Tad orumą — tikrą orumą, ne povišką pasipūtumą — laikydamas savo padėčiai visuomenėje privalomą, Smetona savo išorę palaikė tos dorybės iškilumo laikų lygyje. Palaikė anais laikais buvusią madinę barzdą, palaikė ir tą kietą, stačią, atlenktakampę apykaklę, tokia, kokią ir dabar prie frakų tebedėvi. Tik labai jau abejotina, ar Alanto vizitų metais ta Smetonos apykaklė buvo "gutaperčinė" (ar "kaulinė", kaip ją kaimė vadindavo). Gutta-percha medžiagos apykaklės, taip pat ir "manyškos" bei rankogaliai, tais laikais jau buvo beveik retenybė ir nebent skurdeivų arba tinginių viengūnių "puošmena", — nebrangi nusipirkti ir ekonomiškai naudoti: ilgai laikėsi ir nereikėjo skalbti... Šiek tiek pasitūrinčiųjų tarpe "gutaperčines" jau buvo beveik išstūmusios, krakmolu sukietintos apykaklės.

Tiesa, buvo pažiūra, kad aukštas pareigūnas, juo prasčiau apsirengęs, juo didesnis demokratas. Mačiau kartą prezidentą Grinių išėjusį pasivaikščioti prie Nemuno, ties Vytauto bažnyčia. Paltas atrodė kažin ar ne prastesnis už mano studentišką, o skrybėlė tai jau tikrai "daug mačiosi". Gal ir nepagrįstai, bet pagalvojau, ar tik ne "politiką daro" prezidentas. Greičiausia nebuvo ten jokios politikos. Prezidentas Grinius, turbūt, šiaip sau nebuvo persiėmęs "padėties sąmone" ir pamiršdavo, jog jis nebe "eilinis pilietis". Smetona labiau jautė tą padėties diktuojamą "watch your steps" dėsni ir nuosekliau jo laikėsi. Jam, pavyzdžiui, turbūt, būtų atrodę visiškai neįmanoma painiotis miniose taip, kaip, sakysim čia kandidatai įsismagina į "rankų kratymą", vaikų bučiavimo ar šunų glostymo spektaklius. Nei savo drabužių jis netaikė "demokratiškumui įrodyti". Jei jo švarkas ir "nelabai kuo skirdavosi nuo žemo valdininkėlio", tai greičiau dėl to, kad ir žemi Lietuvos valdininkėliai jau visgi turėdavo neblogų švarkų. Smetona nesikesino dėtis ir rodytis būtinai kaip vidutinis ar "eilinis" pilietis. Ypač nesikesino to rodyti savo apsirengimu. Turbūt teisinga būtų paryškinti, kad savo vidujine ir išorine kultūra Smetona buvo, jautėsi ir atrodė poniškesnis už vidutinį pilietį. Įsidėmėtina: poniškesnis, o ne poviškesnis!

Čia, šios išaugusios naujos lietuvių kolonijos kaip ir pradininkai, ima ir iš-emigruoja patys, netgi ne toliau į rytus, o atgal į vakarus — į New Jersey. Nors ir netoli, bet, šiaip ar taip, į kitą valstybę... Prieš daugiau kaip porą dešimtmečių čia apsistojo tik šalia keleto ar keliolikos ankščiau apsigyvenusių lietu-

vių šeimų, palieka šią apylinkę palyginti stipriai su-lietuvėjusią ir net jos svarbiausią — Jamaica Ave. — gatvę nubarstytą viešai matomomis lietuviškomis žymėmis, apie kurias ir "niežti liežuvis" nors šiek tiek ir kitiems papasakoti. Tai, dar iki pasimatymo naujam New Yorko lietuvių naujokyne. (vr)

Mes dainuojam...

Vyt. Maželio nuotrauka

New Yorko lietuviai skautai su savo vadovu Vytautu Kidoliu sueigos metu. R. Kisieliaus nuotrauka

ALĖS RŪTOS

premijuotas romanas

KELIAS Į KAIRĘ

jau išsiuntinėtas knygų platintojams.

Romaną galima įsigyti Dirvoje ar užsisakyti paštu. K a i n a - 3 dol.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC	5th	5.75
2. HENRY McKENNA Kentucky Bourbon..	5th	4.98
3. GLENMORE VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy.....	5th	3.35

5. COINTREAU Liqueur and Brandy	5th	4.75
6. LIEBFRAUMILCH Imp. German Wine ..	5th	.98
7. BORDEAUX Imp. French Wine	5th	.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Murino paroda Chicagoje

PASIKALBĖJIMAS SU DAILININKU BRONIU MURINU

— Kaip matyti iš šios parodos eksponatų, jūsų kūryba gerokai pasikeitusi. Anksčiau dirbote vien tik impresionistinėje dvasioje, tuo tarpu, kai šioje parodoje randame ir abstraktinės kūrybos. Kas lėmė šioje kriptyje kurti?

-- Kas lėmė šia prasme kurti, būtų sunku atsakyti. Kaip kiekvieną žmogų domina šių dienų įvairios pasaulio naujenybės, išradimai techniko bei mokslo srityse, lygiai taip pat ir šių dienų dailininką veikia aplinkybės, kurios diktuoja jam naujas idėjas, kitus išsireiškimo būdus su savita ir skirtinga išpildymo technika. Negalėčiau pasakyti, kad aš esu visiškai pasinėręs abstraktinio meno bangose; juk ir šioje parodoje matyti impresionistinių darbų. Tačiau vienaip ar kitaip, savo kūryboje jaučiu gamtą, kurią vaizduodamas stengiuos daugiau suprastinti formas ir išskirti didesnį gamtos spalvingumą, kas gal kartais priartina mano kūrybą prie abstraktinio, arba bent tokį įspūdį sudaro žiūrovui.

— Kodėl Tamsta dirbate daugiausiai akvarelėje, kai tuo tarpu mes žinome, kad jūs valdote ir aliejinį dažų teptuką?

-- Šių dienų tapytojai turi būti nesvetimos veik visos dažų techninės priemonės: aliejus, akvarelė, pastelė, tempera, kurias pagal reiką ar norą dailininkas gali naudoti. Tačiau gyvenime, vis dėlto, dailininkas mieliau pasirenka vieną kurią iš minėtų priemonių ir savo kūryboje ją daugiausiai naudoja. Šalia mokyklos, jau daugiau, kaip 20 metų dirbu akvarele, kurią daugiausiai ir esu pamėgęs.

— Ar jums neatrodo, kad šių dienų abstraktinė kūryba yra išsivysčiusi ir toliau nebeliko jai kur žengti?

-- Kaip dekoratyvinis menas lengviau padeda susiorientuoti ir suvokti kūrinio turinį, taip abstraktinis, ir dar spalviniai turtingas kūrinys, pažadina žiūrovo ryškesnę vaizduotę, sukelia jo di-

Vytautas Kasniūnas

desnę fantaziją ir padeda įžvelgti jame įvairias gamtines apraiškas, formas ir kt.

Jokiu būdu nesutikčiau, kad abstraktinė kūryba yra išsivysčiusi. Antaiptol, ji nėra dar pasiekusi savo išsivystymo. Mes įvairiomis progomis, parodose ir kitur, pastebime dailininkų abstraktinių didžiųjų vienas nuo kito skirtumą, tiek spalvinėje, tiek forminėje išraiškoje.

Br. Murinas

Gyvenimas jūros dugne (akvarelė)

Šioje kūrybos srityje yra daug didesnių galimybių tobulėti ir žengti toliau, negu realistinėje. Bet viena nelaimė, kad kartais abstraktus "kuria" ir įvairūs "peckioriai" ir jiems panašūs, kurie palieję dažus ir dar dvi ar tris per paviršių išvažinėję "sukuria" meno "kūrinius".

Abstraktiniame, kaip ir kitokiame stiliuje sukurtame kūrinyje turi jaustis nuoširdumas, mokamas ir suprastas meninis išradingumas, technika, kompozicija ir dar daugelis kitų savybių bei privalumų.

— Ar ateityje jūs paliksite prie abstraktinės tapybos, ar ieškosite naujų kelių?

-- Dailininkas niekad nėra pasiekęs savo viršūnės. Jis yra ieš-

kotojas nuo mokyklos suolo ir juo lieka per visą savo gyvenimą. Nustatėjas ir pasitenkinimas savąja kūryba reiškia sustingimą ir atsisakymą nuo pažangos. Dar kol kas nei fiziniai, nei kūrybiškai stagnacijos nejaučiu, taip kad ir ateityje ieškosiu naujų savo kūrybai išraiškos būdų. Nemanau taip pat pasilikti vien tik bedaidinio abstrakto kelyje. Gal nevisur jis ir dekingas. Tiek dabar, tiek ateityje mane vilioja gamta, augmenija bei jos spalvinis įvairumas. Visa tai ir liks

mano pagrindiniu tikslu, siekti spalvinės turtingos lyrikos bei dinamikos.

— Kiek žinau, meną esate studijavęs Kaune ir Paryžiuje. Ar didelės įtakos jums padarė Paryžiaus mokykla?

-- Tapybos studiją baigiau Kauno Meilo mokykloje, vėliau papildomai dar trijų metų studijas baigiau Paryžiuje. Kiekviena mokykla turi savo skirtingus ir gerus metodus siekti savo uždaviniams. Paryžiaus mokykla, o šalia jos miesto turtingi muziejai bei skaitlingos galerijos, kuriose kaupiasi viso pasaulio stipriausios pajėgos, paveikia ne tik jauno studento sąmonę, bet ir į kraują įlieja naują gyvybiniai kūrybingą elektrą. Vis dėlto, Paryžiaus studijos ir jos aplinka suteikė ir papildė man platesnę tapybinę sampratą ir ekspresiją.

— Žinodamas, kad Tamsa dalyvauji ne tik lietuvių, bet taip pat ir amerikiečių dailininkų ruošiamose bendrose parodose, įdomu patirti bendradarbiavimo santykius bei skirtumą?

-- Priklausau net trims Amer. dailininkų draugijoms ir per metus net po kelis kartus dalyvauju jų ruošiamose dailės parodose. Tenka tikrai pasidžiaugti, kad amer. dailininkų bendruomenėje gali rasti didelį nuoširdumą, toleranciją ir respektą, kai tuo tarpu, viso to dažnai pasigendama lietuvių dailininkų tarpe.

— Mielas dailininke, baigdamas dar norėčiau jus

— Priklausau net trims Amer. dailininkų draugijoms ir per metus net po kelis kartus dalyvauju jų ruošiamose dailės parodose. Tenka tikrai pasidžiaugti, kad amer. dailininkų bendruomenėje gali rasti didelį nuoširdumą, toleranciją ir respektą, kai tuo tarpu, viso to dažnai pasigendama lietuvių dailininkų tarpe.

— Mielas dailininke, baigdamas dar norėčiau jus

KAS BUVO?

KAIP BUVO?

DĖL KO BUVO?

Šiais požiūriais Aleksandras Merkelis Antano Smetonos monografijoje gvildena Lietuvos laisvės apyaušrio ir nepriklausomybės laikotarpio įvykius ir jų fone vaizduoja pirmąjį ir paskutinį jos prezidentą.

● **MONUMENTALUS VEIKALAS**

Monografija apima 786 psl. didelio (6x9 colių) formato. Iš to skaičiaus 32 psl. iliustracijų. Irišta kietais viršais, su iliustruotu aplanku.

Leidėjas davė puošnią išorę. Apipavidalinimu neužsileidžia geriausiems leidiniams.

O autorius, greta visų kitų vertingų bruožų, suteikė veikalui puikų stilių, kuris žavi sklandumu, grakštumu, lankstumu. Dažnai pasitaiko dialogų, kurie teikia tekstui gyvumo ir betarpiškumo.

● **LIETUVOS MONOGRAFIJA**

Biografijai tikrąja to žodžio prasme skiriamas pirmasis veikalo skyrius, o toliau dėstoma A. Smetonos visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla, kuriose jis kuo plačiausiai reiškėsi per ištisas keturias dešimtis metų (1904-1940). Autoriaus prasitarimu, dėl šio pobūdžio pati didžioji veikalo dalis tikėtų vadinti Lietuvos monografija.

● **GAUSI DOKUMENTACIJA**

Dėl vaizdo ryškumo daug dokumentų cituojama ištisai. Įvykiai aprašomi visu platumu ir komentuojami autoriui būdingu įžvalgumu ir objektyvumu. Savo teigimus autorius remia šaltiniais, iš kurių yra pateiktas daugiau kaip tūkstantį citatų. Veikale trumpiau ar plačiau minima per 1200 kitų asmenų, vienaip ar kitaip susijusių su A. Smetonos veikla.

● **LEMTINGI ĮVYKIAI**

Paskutiniuose dviejuose skyriuose aprašomi Lietuvai lemtingi įvykiai — Lenkijos, Vokietijos ir Sovietų Sąjungos ultimatumai ir okupacija. Šiam laiko atžvilgiu trumpam tarpui autorius skiria apie trečdalį veikalo dėl padarinių fatališkumo Lietuvos valstybei.

Patys tuos įvykius išgyvenusieji atsimename juos bendrais bruožais. O monografija įgalins susipažinti su daugelį detalių, kurių ne visos buvo žinomos visuomenei anomis kritiškais diehomis.

— IŠKIRPKIT IR SIŪSKIT KUPONĄ ŠIANDIEN —

MR. K. POCIUS, 3908 FIR STREET, EAST CHICAGO, IND. 46313

Taip, prašom atsisiųsti man Aleksandro Merkelio Antano Smetonos monografijos egz., skaitant po \$12.50. Pridedu \$..... sumos čekį perlaidą.	Mr. _____ Mrs. _____ Street _____ City _____ State _____ Zip Code _____
--	---

(Visą adresą rašyti didžiosiomis)

VARGO MOKYKLĄ PRISIMINUS

Jonas Miškinis

Per Pirmąjį Pas. karą Vokietijos karinė valdžia rado lietuvių sąmoningais tautiečiais, pasigedusiais savo mokyklos ir savų mokytojų. Jau geras skurdas kas savo nuo svetimo, jie nesitenkino tik savo mokykla, bet įsigėdė ir savos valdžios, reikala-vo laisvos Lietuvos, Vokiečių valdžia buvo leidusi mokyklų sulietuvių dėstomąja kalba. Tai jau buvo didelė pažanga. Visi, kas tik-tai galėjo, ėjo lietuviškai mokytis į tulką. Tokiu būdu lietuvių pradžios mokykla ir karo metu tvirtinosi, darėsi tautiška ir ruošė prieaiglių didesniems tėvynės žygiams. Visi jutom artėjant laisvės aušrą ir nekantriai lau-

klausti — ką linkėtumėte lietuviškai visuomenei ir parodų lankytojams?

-- Pirmiausiai, norėčiau linkėti ir toliau galimai daugiau lankyti dailės parodose, sekti ir įsijausti į kiekvieno dailininko savitą vaizduojamą pasaulį ir jų individualų bei skirtingą charakterį.

Tokios parodos -- tai dailės gyvenimo mokyklos, kurios estetiškai išlavina lankytojų skonį, palengvina greičiau pajusti kūrinio vertę ir tuo pačiu praturtinti savo dvasinį pasaulį esteti-nėje srityje.

Ši paroda bus atidaryta Chicagoje Jaunimo Centro patalpose sausio 16 d.

valoma lotynu kalba, b) be lotynų kalbos, bet su sustiprintu svetimųjų kalbų dėstymu. Visose mokyklose buvo privalomos dvi kalbos: vokiečių ir viena iš trijų -- anglų, prancūzų ar rusų. 1936 m., ryšium su šešerių metų pradžios mokslo įvedimu, gimnazijų mokslas buvo pertvarkytas iš aštuonerių mokslo metų į septynių.

Mokytojai nuolat buvo susirūpinę švietimo ateitimi, kad ji būtų skaidresnė. Nuolat reikėjo darytis, kad neatsilikus kultūros lenktynėse nuo kaimyninių tautų. Nepriklausomybės metais mokymas ir auklėjimas ėjo lygia greta, aiškinant jaunimui lietuvių ir Lietuvos idealus. O dėl tų idealų verta buvo mokytis, gyventi ir kovoti. Jaunimui buvo skiepijama, kad lietuviais turime būti ne vien iš vardo, bet ir iš būdo, su visomis jo gerumo savybėmis. Tuo keliu einant, reikėdavo imtis ir iš kitų visa, kas gera per ilgus amžius sukurta. Tačiau asmenybės ugdymas viduriniai mokyklai buvo svarbiausias uždavinys.

• RAY C. BLISS, Ohio respublikonų pirmininkas pareiškė, kad jis sutiktų priimti JAV respublikonų pirmininko postą, jei to prašytų senat. Goldwateris ir pasižadėtų pilną savo paramą.

• NEW YORKO MOKSLŲ AKADEMIJA savo narių konferencijos metu paskelbė įtarią vėžio ligos ryšį su asbesto naudojimu įvairiuose gaminiuose. Arti 3000 gaminių, nuo tekstilės iki insuliacijos, naudojamų asbestas, kurio dulksės jau seniai kelia tose pramonės darbininkų sveikatos problemą.

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsisiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Sniegu pražydes medis

Vyt. Maželio nuotrauka

FILATELIJOS KAMPELIS

(2)

ANTANAS BERNOTAS

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS gruodžio 15 d. išleido 5 centų pašto ženklą, kuriuo paminima Amerikos Radijo Mėgėjų Sąjungos įsteigimo 60 metų sukaktis. Simbolinis piešinys.

ARGENTINA išleido 4 pezų p. ženklą Cordobos universiteto 350 metų įsteigimo sukačiai paminėti. Piešinys -- to universiteto herbas.

Cordoba, to paties vardo provincijos sostinė vidurinėje Argentinoje, pavadinta pagal to paties vardo ispanų miestą, guli prie Primero upės. Miestą įkūrė 1573 m. ispanų kolonizatorius Luis Geronimo de Cabrera. 1613 m. Cordoboje jėzuitai įsteigė universitetą, kuris per sekančius 200 metų garsėjo kaip visos Lotynų Amerikos religinis ir kultūrinis centras. Mieste, be to, dar yra mokslų akademija, observatorija, meteorologijos institutas, arkivyskupo rezidencija, katedra, statyta 1874 m.; mieste plačiai išvystyta vilnų ir kaščių prekyba, lėktuvų, mėsos konservų, statybinių medžiagų pramonė. Mieste gyvena apie 385,000 gyventojų, jų tarpe apie 800 lietuvių.

INDIJA išleido 15 np. pašto ženklą Madam Sarojini Naidu pagerbti. Piešinys -- jos portretas.

Sarojini Naidu (1879-1949) buvo indų poetė ir politinė veikėja. Pasižymėjo kaip pildė ir neapalendama oratorė. Jau 12 metų turėdama įstojo į Madraso universitetą. Vėliau studijavo Anglijoje. Kings ir Griton kolegijoje. Išleido keletą tomių poezijos, buvo šilta priimta. Grįžus

si namo prisijungė prie moterų "feministų" judėjimo. Buvo pirmoji moteris, vadovavusi Indų Nacionalistų Partijos metinio susirinkimo sesijai. 1930 m. prisijungė prie Mahatmos Gandhi "pilietinio nepaklusnumo" kampanijos ir buvo net įkalinta. 1947 m. paskirta Jungtinių Provincijų gubernatore.

ISPANIJA išleido kasmetinę 10-ties p. ženklų seriją žymiam dailininkui pagerbti. Šiemet ta garbė teko dail. Sorolla y Bastida. Piešiniuose parodyti jo kūriniai ir autoportretas. Čia dedame 10 pezų p. ženklą, kuriame matome valenciečių joančius miestą.

Joaquin Sorolla y Bastida (1863-1923) gimė Valencijoje. Meno pradėjo mokytis to paties miesto San Carlos akademijoje. Vėliau studijavo Madride, Romoje ir Paryžiuje. Grįžęs į Ispaniją sudarė impresionistinio sąjūdžio branduolį ir jam vadovavo. Tapė daugiausia peizažus, portretus, gyvenimo vaizdus. Jo paveikslų randame Berlyno Tautinėje Galerijoje, Venecijos bei Madrido muziejuose ir privačiose kolekcijose.

ITALIJA išleido 30 lirų p. ženklą, kuriuo pagerbiama Giambattista Bodoni.

Giambattista Bodoni (1740-1813), italų spaustuvininkas ir raidžių rėžytojas, gimė Saluzzo Piedmonoto provincijoje. 1758 m. pradėjo dirbti Romoje Propaganda spaustuvėje, kur 1762 m. išspausdino savo pirmą spausdinį. 1767 m. perėjo dirbti į naujai įsteigtą Parmos kunigaikštės Ferdinando spaustuvę, kur išbuvo iki

KELIONĖ PER UŽSIDEGUSĮ LIEPTĄ

Povilas Žičkus

Kai kalbame apie biudžetą, saivalme turime mintyje pinigų, kurie numatomi gauti ir išleisti per tam tikrą laiką. Bougette prancūziškai maišas, piniginė. Nuo to žodžio atsirado ir biudžetas. Bet gali būti ir kitokių, ne tik piniginių biudžetų.

Kiekviena valstybė, prieš pradėdama naujus metus, susidaro savo veiklos planą ir tam planui biudžetą. Netgi gera organizacija, bendrovė ar ūkininkas irgi susidaro savo veiklos planą ir biudžetą. Ir visados yra geriau, kai tas planas ir biudžetas balansuojasi ar net duoda perteklių. Skolon gyventi ilgai negalima. Kai iš visų pusių kreditoriai pareikalaus padengimo skolos, tada bus prietas liepto galas, kuris nesiekia antro kranto, o pirmasis jau yra užsidegęs.

Valstybės, kurios pradėjo II-ą pasaulinį karą, ne visos turėjo gerus planus ir realiai apskaičiuotą politinį ir karinį biudžetą, į kurį įėjo: pinigai, pramonė, politika, propaganda, visokie ištekliai, priešai, draugai, neuraldis ir jų laikysena bei pajėgumas ir daugybė kitų faktorių, kurie nebuvo gerai numatyti ir apskaičiuoti biudžete. Iš karą pradėjusių valstybių tik viena Sovietų Rusija, kuri nors dar ir nebuvo pasiruošusi karui, o tik politinio išsiskaičiavimo verčiama prisidėjo prie jo pradžios, turėjo geriau pramačiusi savo biudžetą. O Vokietija, Italija ir Japonija apsiskaičiavo. Ir apsiskaičiavo gal daugiausia ant vienintėlio žodelio "gal". Pradėdamos tą karą, jos galvojo, gal Amerika, turtingiausias ir stipriausias pramonės kraštas neįsikiš, gal nespės pasiruošti karui, o jeigu pasiruoš, gal per tą laiką jau viskas bus sutvarkyta taip, kad jau nebebus noro ir bus pervėlu. Be to, gal atstumai, nepatirimas ir neturėjimas politikos nulems Amerikos laikyseną.

Antroji pusė, Amerika, įstodama į karą, visai neturėjo žodelio "gal", arba apie jį visai nepagalvojo. Ji visai negalvojo, kad gal neturės kuro, kad gal neturės pinigų, kad gal neturės žmonių, kad gal neturės žemės, kad gal neturės maisto, kad gal neturės namų, kad gal neturės drabužių, kad gal neturės transporto, kad gal neturės visko, kas reikalinga karami.

ATEITIES DAINININKĖ

Praėjo vieneri metai, kai A. Valaitytė Frankfurte populiarių dainų konkurse laimėjo pirmąją vietą.

Vokiečių kritikai spaudoje pranašavo, kad čia ateities dainininkė, kad jos balsas galįs sužavėti. Jos pasisekusios kelionės po Europą, dalyvaujant pasaulinio masto dainininkams, rodo, kad ji žengia pažangos keliu.

Tačiau atsiranda ir klaidų. Jai dirbant Frankfurto pašte atsirado sunkumų su laiku. Teko atsisakyti patrauklių sutarčių, nes nenorėjo prarasti savo darbo, neišgijus profesijos. O su tuo uždarbiu būtu sunku pragyventi, užsimokėti už pagelbines muzikos pamokas ir t.t.

Pastaruoju metu jai teko gan daug važinėti po šiaurės Vokietiją. Čia taip pat žmonės gerėjęsi jos dainavimu.

Paėmus viską -- gerai. Bet kas iš to, kad negali pakilti į viršūnes.

Po jos visų pasirodymų, jei tik būtų kiek daugiau reklamos Europoje, ji savo dainavimu vaidintų nemažą vaidmenį. Jai dainuojant žiūrovai klausia: "Von wo ist das Maedchen mit der shoenen Stimme?"

Didelis pagyrimas jai už tai, kad ji visur spaudoje didžiuojasi savo lietuviška kilme ir pavarde.

Visų lietuvių laisvame pasaulyje noriu paklausti, ar ne mūsų pareiga padėti žmogui, kuris visuo užsidegimu pasirinko tokį sunkų kelią?

Man atrodo, kad mūsų tautai kaip tik tokie asmenys reikalingi ir turime su dideliu džiaugsmu jiems padėti.

A.V.

vojo. Ji visai negalvojo, kad gal neturės kuro, kad gal neturės pinigų, kad gal neturės žmonių, kad gal neturės žemės, kad gal neturės maisto, kad gal neturės namų, kad gal neturės drabužių, kad gal neturės transporto, kad gal neturės visko, kas reikalinga karami.

Antrojo pasaulinio karo biudžetas nesibalansavo, nei paskarą pradėjusius, nei pasamerikiečius. Karą pradėjusieji -- į pralaimėjo, o Amerika, kuri pirmiau neturėjo "gal", o dabar gyvena pagal žodelį "gal", negali subalansuoti savo politinio biudžeto ir šiandien, Perdaug rėmė sovietus ir jie išaugo perstiprūs. Nepareimė Tchang Kai-čeko ir ten išaugo geltonasis komunizmas. Užleido Tueringiją, bet nėjo prie Berlyno. Ir iš vis neturėjo plano dėl Vokietijos. Neužbaigė Ko-

rėjos karo, bijodami kad iš to nekiltų pasaulinis karas. Leido įsiviešpatauti Castro ir jo nepašalino, manydami, gal jis demokratas, o pašalinant gal užsirs-tins sovietai. Gal reikda padėti Vietnamui. Gal ten kaip nors išsilaikysime. Gal sustabdyti Izraelį, Angliją ir Prancūziją nuo Suez o okupavimo. Pagaliau, gal galima diriguoti nesuderintam ir nemo-kant suderinti politiniam orkest-rui. Osvarbiausia, gal galima ge-rai gyventi, gal galima eiti per neužbaigtą lieptą ir gal pirmasis jo galas neužsiliepsnos. Ir dar, gal jau laikas trauktis iš Viet-namo?

Tai toks yra pasaulinis karo ir pokario biudžetas.

Ir jeigu ir toliau bus gyvena-ma be plano, be principų ir be už-sispyrimo, kad jau negali būti daugiau jokių "gal", užsidegs ir pirmasis liepto galas, nuo kurio pabėgimui nebeliks jokio "gal".

SPORTO ŽINIOS

* JAV GERIAUSIU profesio-nalu futbolininku buvo išrinktas lietuvis Jonas Jonaitis iš Balti-morės, o universitetų -- taip pat

lietuvis D. Butkus.

* VILNIŠKIS SPORTAS ilgame V. Kazakevičiaus straipsnyje "puolė" Š. Amerikos lietuvių krep-šininkų išvyką, neaplenkdamas spaudos bendradarbių A. Gustai-čio, J. Šolimo ir K. Barono. Švelniai atsiliepė tik apie E. Šu-laitį.

* MADRIDO RADIJAS kas mė-nesį duoda į Lietuvą išseivijos sportines žinias. Jas pasiun-čia hamiltonietis K. Baronas.

* TORONTO VYČIO narė E. Sabaliauskaitė, po kontrolinių var-žybų įtraukta į Kanados stalo teni-so rinktinę, kuri šį pavasarį da-lyvaus pasaulio pirmenybėse.

* TORONTO AUŠRA išsirinko naują valdybą: pirm. J. Tamulio-nis, vicepirm. R. Burdulis, spor-to vad. K. Šapočkinas, išd. H. Chvedukas, sekret. A. Sapjonis, ūkio ved. A. Ramanauskas, pa-reng. vad. I. Jurevičius ir valdy-bos nariai E. Šiekys ir S. Kėkštas, vyrų ir berniukų krep-šinio vadovai -- D. Laurinavi-čius ir R. Burdulis, mergaičių -- S. Ginčauskas, lengvosios at-letikos -- Malinauskas ir plauky-mo S. Kėkštas.

USE EAGLE STAMPS LIKE MONEY AT ALL 5 MAY COMPANY STORES!

MAY'S BASEMENTS

SAUSIO BALTASIS IŠPARDAVIMAS

Mohawk medvilnės muslino paklodės, lygių, dryžuotų, lanksčių spalvų

DRYŽUOTŲ AR LANKSČIŲ SPALVŲ: Lygios medvilnės paklodės su 5 inčų spalvotomis siūlėmis. Pritaikomos ir ištempiamos, lygių spalvų paklodės. Pasirinkimas ružavų, mėlynų, žalių ar auksinių spalvų. Sutaupote daug dolerių perkant tokiomis žemomis kainomis!

VIDURVASARIO GĖLŲ SPALVŲ: Lygių ar pritaikomų stilių. Pasirinkimas mėlynų, auksinių ar ružavų. Puikiai priderina prie lygių spalvų pritaikomųjų paklodžių dekoratyvinei išvaizdai ir suteikia pavasario spalvingumą miegamam. Galite įsigyti keletą už tokią žemą išpardavimo kainą!

72x108 ilgio paklodės ar pritaikomos dviguboms lovoms

2.49 VIENA

81x108 lygios paklodės ar pritaikomos

2.79 viena

42x36 užvalkalai lygių ar mišrių spalvų

79c vienas

"MOHAWK" SNIEGO BALTUMO MEDVILNĖS PERKELIO PAKLODŽIŲ IŠPARDAVIMO KAINA

90x108	3.39	Dvigubos ypat. ilgos	2.99
72x120	2.99	Vieng. ypat. ilgos	3.49
90x120	3.99	Dvig. pritaikomos	6.99
108x122	6.99	Viršui pritaikomos	2.79
42x38 užvalkalai	84 c. v.	Vir. pritaik. vieng.	2.99

Kainavę 2.99
72x108 ir pritaik. apačiomis

2.59 viena

Kainavę 3.49, 81x108 ir pritaik. apačiomis

2.99

"MOHAWK" SNIEGO BALTUMO MEDVILNĖS MUSLINO PAKLODŽIŲ IŠPARDAVIMO KAINA

Pritaik viršum dviguboms	63x99	1.79
Pritaik. viršum vienguboms	90x108	2.69
42x36 užvalkalai	59 c. vienas	

Kainavę 2.49
72x108 ir pritaik. apačia

1.99 viena

Kainavę 2.59, 81x108 ir pritaik. apačia

2.29

BASEMENT DOMESTICS, DOWNTOWN, AND ALL BRANCH STORES

SUKAKTUVINIAI METAİ CLEVELANDE

Šiais metais Čiurlionio Ansamblys švenčia 25 m. gyvavimo sukaktį. Numatytas iškilmingas šukaktuvinis koncertas, vėliau puošnus banketas.

Pradėdamas šiuos metus, Ansamblys ruošia akademinį posėdį sausio 15 d. Ansamblio namuose.

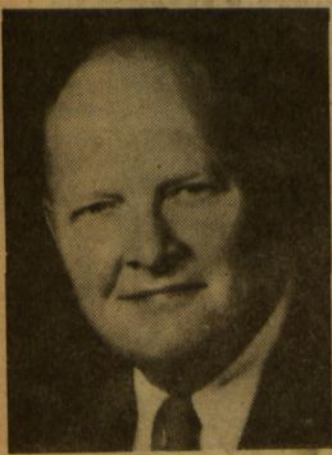
Rūpinamasi išleisti Ansamblio Sidabrinio Jubilėjaus monografiją.

Ši šeštadienį Ansamblys koncertuoja Detroite — pirmutinis šių metų koncertas kitur.

50 metų gyvavimo sukaktį šiemet švenčia ir Dirva.

Ateinančiais metais bus kitas didelis įvykis — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 80 metų šukaktuvinis seimas, kuris įvyks Clevelande 1966 metus. Pirmintina, kad SLA 50 metų šukakties seimas irgi buvo Clevelande 1936 metais.

(ksk)

• J. H. Kirk, netikėtai miręs Society National Bank viceprezidento padėjėjas ir skyriaus vedėjas.

Jo mirtimi baigėsi 40 metų bankinio darbo karjera, tiek daug prisidėjusi prie Society National Bank plėtotės ir pažangos. Tai buvo nepaprastai gyva ir veikli asmenybė, iškiliai pasireiškusį įvairiose krašto ūkio organizacijose.

• LSK žaibas Moterų Tinklinio Komandos laimėjimų traukimas įvyko gruodžio 31 d., Čiurlionio Ansamblio namuose, kur gausus būrys čiurlioniečių ir jų svečių buvo susirinkę su tikti Naujuosius Metus. Laimingą bilietą traukė Čiurlionio Ansamblio kanklių orkestro vadovė O. Mi-

kulskienė; laimėtoja — Laura Naris, 6538 S. Washenaw Ave., Chicago, Illinois. Paguodos prizą laimėjo clevelandietis Vytautas Janonis.

LSK žaibas Moterų Tinklinio Komanda nuoširdžiai dėkoja visiems prisidėjusiems prie šio vajeaus pasisekimo ir Čiurlionio Ansambliui už suteiktą galimybę gražiai praveisti bilietų traukimą. LSK žaibas

• Steponas Nasvytis, Vasario 16 Gimnazijos 5 ir 53 būrelių vadovas praneša, kad 1964 m. per abu būrelius buvo 45 rėmėjai, suaukoję 540 dol. Visi pinigai persiųsti į gimnaziją, aukotojams išsiuntinėjus kvitus ir asmenišką padėką.

• Čiurlionio Ansamblio šukaktuvinė akademija įvyksta penktadienį, sausio 15 d. Čiurlionio Ansamblio namuose, 8 val. vak.

Buvę šiurlioniečiai ir lietuvių visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti.

• A. Stephens moterų choras, vasario mėn. 20 d. atvyksta į Clevelandą ir išpildys šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos parengimo programą.

Ansamblys jau pirmąsias savo darbas (1940 metais) pasiekė puikių rezultatų: laimėjo pirmą vietą Chicago Tribune muzikos festivalyje Cook apskrityje dalyvių tarpe. Dalyvavo garsioje Chicagos Orchestra Hall su žymiausiais lietuvių solistais: St. Baras, A. Brazis, A. Kaskas, D. Nauragis ir P. Stoška, patiekdamas lietuviškos ir pasaulinės muzikos programas.

Yra atlikęs Balfo ir kitų lietuvių parengimų programą Amerikoje ir Kanadoje, pasirodęs televizijos pro-

gramose ir yra išleidęs jau tris plokšteles.

Viso yra turėjęs 516 pasirodymų ir yra užsitarnavęs lietuvių tautos ambasadoriaus vardą.

• Mokiniai ir tėvai dėkoja kalėdinės eglutės vaidinimo autoriui-režisoriui Z. Pečkui, Kalėdų seneliui V. Jokūbaičiui, ponioms J. Kazėnienėi ir Čiupinskiui, A. Strimaičiui ir St. Mačiui už parodytą nuoširdumą bei darbą.

Dirvos redaktoriui J. Čiuberkiui, Tėvynės Garsų valandėlės vedėjui J. Stempuičiui ir Draugo korespondentui V. Rociūnui už puikią kooperaciją spaudoje ir per radiją.

Visiems aukotojams, ypatingai II-sios Clevelando Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybai, kuri paaukojo \$150.00 (tai yra antra auka, pirmą sykį parėmė \$100.00 suma) ir visiems atsilankusiems į mokyklos metinę šventę.

LIETUVIŲ SALĖS B-VĖ KRYŽKELEJE

Sunkiais ir labai mažų uždarbių laikais ankstyvesnieji lietuvių išeiviai suprato ir sugebėjo aprūpinti lietuvių visuomeninius poreikius tinkamomis pastogėmis. Lietuvių Namai Clevelande matė sunkių jų išlaikymo metų ir kovų už išsilikimą laikotarpius. O buvo ir tokių dienų, kada ir anais laikais netilpdavo žmonės į tuose namuose rengiamus parengimus ir ne kartą laukė kalbas ir koncertus daugeliui tekdavo klausytis iš specialiai įrengtų rūpų.

Atvažiuo pokario išeivių karta. Prasidėjo naujas judėjimas, kas savaitgalį parengimai, posėdžiai, susirinkimai. Bet ilgai, kad ir nesumažėjus organizacijų skaičiui, prieita prie to, kad Lietuvių sale ir namais naudotis neberandama reikalo. Tam randa įvairių priežasčių. Vienos jų pagrįstos, kitos ne. Bet gyven-

MARTINAITYTĖS IR KELEČIAUS DRAMOS REČITALIS

Clevelando Lietuvių Fronto Bičiulių globojami Nijolė Martinaitytė ir Jonas Kelečius, talkininkaujant Rimvydai Cinka, sausio mėn. 9 d. šv. Jurgio parapijos salėje pateikė rimtą, rūpestingai paruoštą, meniškai iki detalių išstudijuotą dramos rečitalį, kuriame atliko Kosto Ostrausko "Gyveno kartą senukas ir senutė", Tennessee Williams "Kalbėk man kaip lietus" ir Alvarez Quintero "Saulėtas rytas".

Muzikinėje užsklandoje ištamsumos sklinda pamažu stiprėjanti nuoga lemos šviesa. Kai stipriausiuose savo švytėjime skausmingai pervėrus žiūrovo akis vėl pamažu blėsta, jos vietą pakeičia prožektorių šviesa, išryškindama besisupančius kėdėse mez-

mas rodo, kad pvz., 1964 m. Lietuvių Salėje jau bebuvu suruošta vos pora lietuviškų organizacijų parengimų, neskaitant pačios Salės b-vės ar Klubų bei Lithuanian Village ruošų pobūvių.

Sausio 10 d. suruošto metinio Lietuvių Salės b-vės banketo metu paaiškėjo, kad Namo išlaikymas tokiose sąlygose neša nuostolį ir tenka rimtai susirūpinti to limesniu jo likimu. Aišku, Salės B-vės ir Klubų Valdybos, jau iš anksto tai numatydami, steigė Lithuanian Village b-vę, kuri sudaro gerą ekonominį pagrindą Lietuvių Namų atečiai. Tačiau prie to darbo turi jungtis ir kitos lietuvių organizacijos, jei norime Clevelande turėti savo lietuvišką pastogę. Tai vis klausimai, prie kurių ne kartą teks sustoti.

Metinis Liet. Salės b-vės banketas praėjo labai jaukoje nuotaikoje, nors ir buvo pasigenda daugelio kvietimų vadovaujančių organizacijų atstovų.

Pirmi, Z. Dučmanas, savo kalboje nušvietęs esamą būklę, padėkojo visiems gražiai talkininkavusiems b-vės darbuose. Po to dar po trumpą žodį tarė Liet. Salės b-vės ir Klubų garbės nariai: F. Saukevičius, F. Baranauskas, K. S. Karpus, A. Buknis, ilgametis direktorius A. Banis. Dar žodį kitą tarė Tėvynės Garsų radijo vedėjas J. Stempužis ir Dirvos red. J. Čiuberkis. Buv. b-vės prezidentas Gražulis parodė įdomių filmų iš Liet. Salės parengimų ir pobūvių praityje.

Klubo garbės nario būfetai buvo įteikti uoliems b-vės talkininkams adv. Chalko ir Gražuliui. Vaisės buvo baigtos b-vės reikalų vedėjo Povilo Šukio padėkos žodžiu.

• Ar ne per daug mokate už savo namų bei baldų ir kt. nuo ugnies bei Jūsų nelaimės? Pasitikrinkite pas Z. Obelenį 531-2211 ar V. Giedraitį 944-6835.

4 SEIMŲ MORINIS

4 kambarių butai, sklypas 40x120. Kaina \$18,000. GI be įmokėjimo.

FRANK KILBANE
REALTY CO.

LA 1-2722

(5-6)

MŪSŲ SPAUDOS DEZERTYRAI

Tėviškės Žiburiai (Toronte) sausio 7 d. vedamajame (Pr. G.) iškėlė lietuviškos spaudos idealistines pastangas susiduriančias su gyvenimo tikrove. "Lietuvių išeivijos gyvenime dar niekam nepavyko spaudos padaryti grynu verslu, paremtu vien ko-

gančią senutę ir laikraščio puslapin šikniaubusį senelį. Taip Martinaitytė ir Kelečius pradeda Ostrausko (absurdinę) dramą. "Kalbėk man kaip lietus" atliekamas tradicinėje rečitalio formoje, o "Saulėtas rytas", persirengiant prieš žiūrovus -- ant suolelio. Trys kūriniai -- trys skirtingi priėjimai, trys skirtingi charakteriai, trys skirtingos nuotaikos. Viskas pateisinta, apgalvota, iki panagių išstudijuota.

Nijolė Martinaitytė -- scenos asmenybė. Balso ir žodžio modulavimas meistriškas, judesys išstudijuotas, grakštus ir platus, veido išraiška jautriai atliepia nuotaikas. Jos sukurtieji charakteriai gyvi, šilti, nedirbtini.

Jonas Kelečius -- geras, prietęs aktorius ir partneris. Jo išvaizda, sceniniai patraukli, balsas malonus ir apvaldytas, sukurtieji charakteriai įtikinantys. Rimvydas Cinka jiems talkininkavo atlikdamas studento vaidmenį.

Šiame dramos rečitalyje režisierė Martinaitytė, kad ir mažas priemonės panaudodama, pasiekė savo užmačias ir pačiai scenai suteikė didingumą. Muzikinės užsklandos reikšmingai panaudotos, ypač garsėjanti vargonų muzika.

Kostiumai nepretenzingi, bet kalbantys už save, šviesos taupios, bet atliepančios nuotaikas. Visas rečitalis -- gražus portretas ištainguose rėmuose.

Petras Maželis

merciniais pagrindais. Visur matyti kieta pastanga, kovojanti už savo likimą, už savo idėją. Tai bene būdingiausias išeivinės spaudos bruožas".

Išskėlęs spaudos reikšmę idėjinį nusiteikimą, bendros kovos dvasios skatinimo vyksmę, straipsnio autorius spaudą vadina mūsų gyvybiniais lapais, lietuviškumo nėsėjais. "Jeigu jų (ty lapų) staiga netektume, pamatytume, kokia liktų tuštuma".

Toliau nukreipiamas gan aštrus dėmesys į tuos, kurie savo spaudos nevertina.

"Dar tebėra tokių, kurie neskaityo jokio lietuviško laikraščio, nors vadina save inteligentais. Kiti gi reikalauja iš lietuviškosios spaudos tokio pat lygio kaip didžioji amerikiečių spauda. Treti šalinasi nuo savosios spaudos, nes esą neturi laiko skaityti. Tokio drungno tipo tautiečiai randa visą eilę pasiteisinimų, tačiau jų visų pagrinde glūdi nenuoširdumas ir tautinio sąmoningumo stoka. Galima reikalauti geresnės lietuviškos spaudos, galima ją kritikuoti, bet jos neremti ir šalintis reiškia dezertyruoti. Tokie lietuviškumo dezertyrai žlugdo savąją spaudą ir sunkina našą tiems, kurie yra nuoširdžiai pasiryžę ją išlaikyti. Netoli dezertyrų yra ir tie, kurie lietuviškai spaudai skiria tik menkus trupinius. Jie lengvai išleidžia, ir tai nemažom sumom, įvairiam baliam, gėralam, pramogom, bet kai reikia surasti laikraščiu keletą dolerių, darosi sunku. Jie yra pasiryžę labai duosniai "fundyti" savo draugui, bet sunkiai prisiruošia paremti spaudą. Neužmirškime, kad savąją spaudą galime išlaikyti ir tobulinti ne šalinamiesi, o ją remdami ir sudarydami geresnes sąlygas. Tad pradėkime naujus metus šūkiu "veidu į lietuviškąją spaudą". Tenelioka nė vieno tautiečio, stovinčio nuošaliai nuo savos spaudos."

* SOV. SĄJUNGOJE KONFIGUOTA KNYGA "Sov. S-gos komunistų partijos istorija". Knyga buvo išleista prieš pat Chruščiovo nušalinimą. Knygoje daugelyje vietų jį išgarbinus, dabar teksią tas vietas pakeisti.

COLONIAL FLOWER SHOPPE GĖLĖS KIEKVIENAI PROGAI

Conveniently located one block from Jakubs & Son Funeral Home.

Ivanhoe 6-5055 890 East 185 St.
Cleveland, Ohio 44119

Naturally SUPERIOR SAVINGS

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

Ši šeštadienį clevelandiečiai turės retą progą pamatyti tikrai įdomų spektaklį. Bus juokų iki ašarų... klausantis Clevelando aktualijų, kurias suvaidins Chicagos satyros teatras "Antrasis Kaimas". Vakaro pradžia 7 val. 30 min. Po vaidinimo šokiai. Vakara rengia Putnamo senelių namų statybai remti komitetas. Nuotraukoje "Antrojo kaimo" aktoriai: pirmoje eilėje iš kairės Rimas Vėžys, Regina Stravinskaitė ir Vytautas Demereckis. Antroje eilėje: Kazys Almenas, Romas Stakauskas, Benius Urbonas, Ramunė Jurkūnaitė ir Romas Aninkevičius.

DIRVA

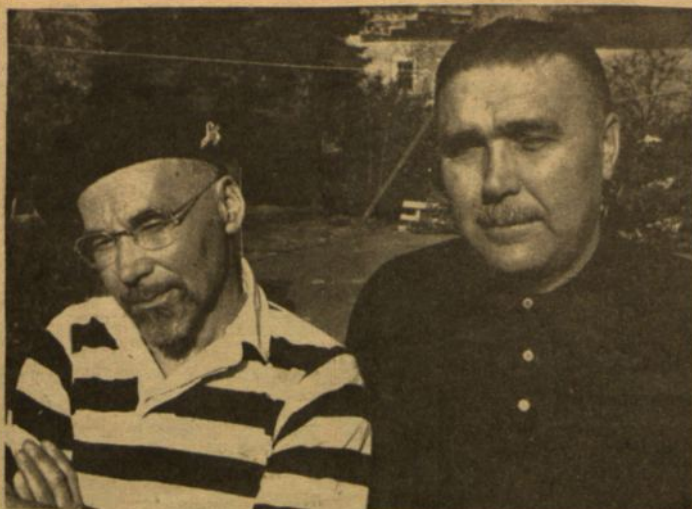
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Inž. Pranas Urbutis, nuolatinis Pedagoginio Lituanistikos Instituto rėmėjas, kaip kiekvienais metais, taip ir šiais Institutui atsiuntė 40 dol. čekį, skirtą bet kuriam nuo mokslo mokesčio atleidžiamam studentui metiniam mokslo mokesčiui apmokėti. Atsiųsdamas čekį, Pr. Urbutis savo laiške pastebė: "Daugelis šiandien mėgina kalbėti ir sielotis lietuviybės ir jaunimo problemomis. Tai labai gražu. Tačiau žodžiais vienais problemos nesisprendžia! Lietuviškosios mokslo institu-

cijos turi pajusti visų prisidėjimą prie bendro darbo. Tas turi tapti realybe. Darbai, pinigai bei pozityvus asmeninis dalyvavimas lietuviškųjų bei jaunimo problemų sprendime yra tikrasis laidas į laimėjimą. Tą įsąsčius, ir skiriu P. L. Instituto studentui pilną metinę stipendiją".

CHICAGO

• Panistas Manigirdas Motekaitis, po sėkmingo pasirodymo Chicago televizijos programoj, piano

Aleksandras Merkėlis, neseniai išėjusios iš spaudos A. Smetonos monografijos autorius, šį didelį darbą užbaigė būdamas nuolatiniam kontaktui su ALT S-gos vicepirm. A. Seniku, ryšininku tarp ALT S-gos, Vilties spaustuvių ir autoriaus. Nuotraukoje A. Merkėlis ir A. Senikas.

solo su orkestru, pakviestas De Paul Konservatorijos išpildyti pianino solo kūrinių rečitalį sausio 15 d. 8 val. vakare De Paul Konservatorijos didžiojoje salėje, 25 East Jackson Blvd., Chicagoj. Pažymėtina, kad minėto Konservatorijos Manigirdas Motekaitis dėsto pianino pamokas ir yra savo kolegų profesorių bei vadovybės rimtai vertinamas už virtuoziškos kūrinių išpildymo pastangas. Ir šis rečitalis bus muzikiniai auklėjamojo pobūdžio, į kurį kviečiama amerikiečių ir lietuvių visuomenės nemokamai.

BOSTON

POETAS DR. HENRIKAS NAGYS LANKYSIS BOSTONE

L. B. Bostono Kultūros Klubas susirinkimas įvyks sausio 23 d., šeštadienį, 7 val. 30 min. vakare, Tarpautinio Instituto patalpose, 287 Commonwealth Av., Bostone. Susirinkime pasiklaitys skaitys iš Kanados atvykęs dr. H. Nagys apie lietuvių poeziją. Tai bus lyg ir poetiniai komentarai su pavyzdžiais skirti lietuviškam poetiniam žodžiui — nuo pirmųjų sutėmų iki paskutinių sutėmų: nuo žiedo iki vaisiaus ir žiemos; nuo liaudies dainos iki nužemintųjų.

Jurgis Jasiūnas pas-

AUKOS DIRVAI

J. Guobys, Providence	1.00
G. Alekna, Racine	2.00
A. Bliūdžius, Detroit	5.00
J. Malskis, Cleveland	4.00
J. Satkus, St. Catharines ..	5.00
I. Verbyla, Cleveland	4.00
B. Šiupins, Cleveland	5.00
K. Černius, Chicago	4.00
A. Kamarauskas, Chicago ..	5.00
A. Misiūnas, Detroit	3.00
P. Kudukis, Cleveland	1.00
J. Švegžda, Toronto	2.00
J. Turčinskis, Chicago	3.00
V. Vasikauskas, Richmond Hill	3.00
M. Sorius, Chicago	4.00
K. Ramonas, Chicago	4.00
C. Tamašauskas, Phila	4.00
H. Andruska, Woodhaven ..	1.00
B. Pukelevičiūtė, Montreal ..	10.00
J. Davaiga, Boston	2.00
K. Daugvydas, Detroit	4.00
P. Pajaujis, Detroit	1.00
G. Natkevičienė, Cleveland ..	1.00
J. Veblaitis, Elizabeth	4.00
J. Šermukšnis, Baltimore ..	3.00
P. Sirgėdas, Cicero	1.50
S. Nasvytis, Cleveland	3.00
K. Pocius, E. Chicago	9.00
K. Plepys, Chicago	2.00
V. Tamošiūnas, Detroit	3.00
P. Aleksandravičius, Cleve ..	5.00
P. Bartkus, Cleveland	1.00
J. Gelažius, Chicago	2.00
X. Y., Chicago	4.00
B. Balsaitis, Hines	1.00
A. Norus, Detroit	1.00
J. Matusevičius, Evanston ..	1.00
A. Senikas, Great Neck	4.00
J. Stelmokas, Media	4.00
K. Virbickas, Philadelphia ..	1.00
A. Stankūnas, Cleveland	1.00
V. Tiškus, Cleveland	2.00
J. Daunoras, Chicago	5.00
Pr. Kavaliūnas, Chicago	2.00
Dr. B. Jankauskas, W. Brentwood	9.00
V. Dedulionis, Cleveland ..	1.00

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

Atsilankius į veiksnių sušauktą spaudos konferenciją (žūr. 1 psl.) jaunas jezuitų Tėvas Trimakas įteikė "press release", kurioje toliau jau lietuviškai pranešama apie arkivyskupo Antonio Samore būsimą atsilankymą Chicagoje, kur jis atstovaus Apaštališkajai Sostai įvyksiančioje Amerikos žemyno vyskupų konferencijoje. Garbingasis svečias yra buvęs nunciatūros Kaune sekretorium ir esąs didelis lietuvių draugas. Už tat jis sutikęs ir apsilankyti jezuitų Jaunimo Centre, kur lietuvių visuomenė jį iškilmingai pasitikėsianti.

Arkivyskupo Samore, kuris Vatikane turįs didelės įtakos, palankumas lietuviams, be abejo, yra svarbus reiškinys, kuriuo tikrai galima būtų ir reikėtų pasidžiaugti. Deja, dar prieš tą "press release" mane pasiekė kai kurios žinios, kurios tą džiaugsmą kiek aptemo. Mat, tam reikalui buvo sušauktas posėdis Jaunimo Centre, į kurį buvo pakviesti ir Bendruomenės atstovai (centro valdybos pirm. J. Jasaitis ir Apygardos pirm. Nainys). Kai kurių bendruomenininkų teigimu, su jais ten buvo elgiamasi, kaip su paprasčiausiais "klapčiukais", kurie turi atlikti tik savo vaidmenį. Taip į paklausimą, ar ta proga nevertėtų pareikšti savo nusivylimą dėl Vatikano elgesio su Lietuvos pasiuntinybe, vysk. Brizgys ir A. Rudis paaiškino, kad tai būtų didžiausias netaktas. Reikia laikytis nuolankiai ir įteikti arkivyskupiui bent 1,000 dolerių auką. (Priminčiau, kad Chicago Apygardos Valdybai uždėta pareiga nupirkti naujai paskirtam tituliariniam vyskupui marijonui Prancišui apeiginį galvos apdarą - mitrą. Naujasis vyskupas rūpinsis Vakarų Europos lietuvių sielovados reikalais).

Beje, "press release" mini, kad Lietuvos pasiuntinybei grąžintų turėtas rangas. Iš kitos pusės aiškinama, kad diplomatinis statusas pripažintas tik asmeniniai Girdvainiai ir Lozoraičiai, J. Artero, kad platesnė visuomenė tuo reikalu būtų verta platesnio paaiškinimo.

Kalbant apie "Press"... Per veiksnių spaudos konferencijos klausimų laikotarpį, Antanas Gintneris pareiškė, kad žurnalistų sąjunga turinti 130 narių ir penkis skyrius. Apie tiek pat esą neorganizuotų žurnalistų. Jei tik į juos būtų kreiptasi, visas laisvinimo reikšmas smarkokai pajudėtų pirmyn. Taip jam kalbant, pagalvojau apie Bronį Railą, kuris tiek daug rašė laisvinimo organizacijos reikalais ir tik dalis jo straipsnių jau sudaro du stambius tomus. O štai atsiranda žmogus, kuris nori pajudinti žemę. Pristiminė Vaidganto posakį, kad ne viskas, ką kas nors po savim padaro, yra srovė. Ir ne kiekvienas, kuris parašo žinutę apie save ar savo gimines turėtų vadintis žurnalistu. Be abejo, ir tokių bendradarbių talka laikraščiai yra gyvybiniai svarbi ir už ją laikraščiai ir skaitytojai turi būti ir yra dėkingi. Tačiau žurnalistais vadintis turėtų tik tie, kurie į spaudos darbą yra ar buvo plačiau įsijungę. Kvietimas tik save vadinančių žurnalistais į spaudos konferenciją vargiai yra tikslingas. Jie ją paverčia kermošium. (vnt)

DETROITO JŪRŲ SKAUTŲ EGLUTĖ

D. J. Skautijos Kalėdų eglutėje - sueigoje dalyvavo apie 50 skautų, budžių, studentų, tėvų ir rėmėjų. Bebrų stalas buvo ypatingai paruoštas ir papuoštas. Sueiga atidarė naujas D. J. Skautijos vadovas Eugenijus Petrullionis, sveikindamas visus susirinkusius su ateinančiomis šventėmis ir Naujais Metais, lin-

kėdamas vienybės ir našaus darbo Detroito ir visai Jūrų skautijai. Toliau sueiga vedė A. Pesys, pristatydamas naują Jūrų Skautijos Vadiją Detroito: D. J. Skautijos Vadas E. Petrullionis, adj. A. Šatratis, jaunių vadas A. Pesys, "Šardno" Laivo vadas A. Atkočaitis, budžių vadas S. Petrauskas, stud. Gintaro Korp. p-kas V. Laurus, j. skautų vadovė Irena Laurus, turtininkas S. Šadeika ir atstovas prie BSA A. Plečkaitis. Tėvų Komitete nariai su pirmininke O. Šadeikiene -- tie patys. Instruktoriumi sutiko būti J. Baublys.

Kavutę begeriant, J. S-jos vardu buvo pasveikinta sen. Nijolė Norus, sveikstanti po sunkios automobilio katastrofos.

J. Baublys savo kalboje priminė, kad lygiai prieš 8 metus Detroito įsisteigė pirmieji jūrų skautai "Šardno" Laivas. Dar bar aktyvių narių apie 50, būrys aktyvių tėvų, ir rėmėjų, būrinis pastatas, dvi kanu ir didžiulis buklas -- Lietuvių Namuose. Kvietė į bendrą darbą visus jaunos ir vyresnius, nes tokia sudėtingai organizacijai, kaip jūrų skautija, vienas ar keli, nors ir geriausi vadai be talkos ir bendradarbių, daug padaryti negalės. Baigdamas pažymėjo, kad sutiko padėti dirbti, nes jauni vadai, buvę jo skautai prašė jo pagalbos.

Sen. V. Laurus padarė trumpą pranešimą iš gintaričių 2-jų metų veiklos. Agr. A. Juška tarė žodį tėvų vardu, pažymėdamas, kad keičiasi skautai, keičiasi vadai, bet tėvų Komitetas jau 5 metai tas pats, (Agr. A. Juška Tėvų Komitete dirba jau 7 metai), ar nebūtų laikas ir jam atsijauinti? Rėmėjų vardu žodį tarė inž. Varis, taikliai žodžiu prisiminęs savo jaunystę ir studentavimą, pastebėjo per didelį šios sueigos rimtumą, stoką jaunatviško gyvumo ir judrumo. Rėmėjų vardu dar kalbėjo p. Žebertavičius.

Pabaigoje Kalėdų Gerajam Darbeliui ir D. J. S-jai paremti buvo sudėta kelios dešimtys dolerių.

Ateityje linkėtina ir būtina tolesnė sueigos skautiška programa visų padalinių, nes tėvai ir rėmėjai turi matyti nuolatinę veikimą ir pažangą. (r)

Skaityk ir platink
DIRVA

Detroito Lietuvių Namų Draugijos N. Metų programos išpildytojai V. Žebertavičius, A. Pesys ir St. Garliauskas. J. Gaižūčio nuotrauka

Tragiškai žuvus

ALGIMANTUI MACKUI

giliausią užuojautą reiškia žmonai DALIAI JUKNEVIČIŪTEI-MACKUVIENEI

Dalia Kubertavičiūtė
ir
Jonas Maurukai

A + A

ONAI VALEIKIENEI

Lietuvoje mirus, jos sūnui KAZIMIERUI VALEIKAI ir jo šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

A. L. T. S-gos
East Chicagos Skyrius

Ilgametei tautinės minties rėmėjai, A. L. T. S-gos narei Detroito

ELZBIETA REPČIENEI

mirus, jos vaikams, anūkams ir giminėms širdingą užuojautą reiškia

A. L. T. S-gos Detroito Sk.

Namų šimtininkei

ELZBIETA REPČIENEI

mirus, jos vaikams anūkams ir giminėms širdingą užuojautą reiškia

Detroito Lietuvių Namų S-ga

Mielam bičiuliui

STASIUI MOTUZUI,

jo motutei Vokietijoje mirus, gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

S. Motuzo Bičiulių Fondo Nariai

PLB PIRMININKAS JUOZAS BAČIŪNAS, besilankant Australijoje, Adelaidėje pasakotoje kalboje pabrėžė, kad reikia gyviau kovoti, nežiūrint amžiaus ar senatvės, Jam išvykus, Adelaidės Vyties sporto klubas išsikovojo tos valstijos šachmatų meistro titulą. Tam įvykiui atžymėti ir išreikšti pagarbą žymiam kovotojui už lietuvių ir didžiam sporto rėmėjui J. J. Bačiūnui Vyties Klubas paskyrė auksinį medalį ir suteikė šachmatų garbės čempiono vardą. Medalį iš Australijos parvežė kun. B. Sugintas, kurį įteiks J. Bačiūnui grįžus kovo mėn. pabaigoje iš atostogų Hawajuose. Nuotraukoje iš kairės: Vyties Klubas šachmatų vadovas P. Lukošius, PLB pirm. J. J. Bačiūnas ir p. Jonavičienė. Priekyje inž. B. Daukus.

P. Šatkaus nuotrauka